

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2025/26:MJU29

Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i bl.a. miljöbalken, skogsvårdslagen, lagen om mark- och miljödomstolar och offentlighets- och sekretesslagen, med vissa lagtekniska anpassningar när det gäller miljöbalken.

Lagändringarna innebär att samrådsskyldigheten enligt miljöbalken ska gälla för skogsbruksåtgärder enligt skogsvårdslagen endast i de fall regeringen bestämmer det i föreskrifter. Markägarens kostnad för att skaffa kunskap begränsas även och sätts i relation till fastighetens värde.

En ändring görs vidare i sekretessen till skydd för intresset av att bevara djur- och växtarter om en uppgift behövs för att markägaren vid planering av en skogsbruksåtgärd ska kunna bedöma om det krävs en anmälan för samråd enligt miljöbalken.

Lagändringarna innebär även att Skogsstyrelsens beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till en mark- och miljödomstol i stället för till en förvaltningsdomstol, att fristen för ideella miljöorganisationer för att överklaga beslut om skogsbruk eller skogsbruksåtgärder ska räknas från den dag då beslutet meddelades och att Skogsstyrelsen ges partsställning när miljöorganisationer överklagar myndighetens beslut.

Lagändringarna föreslås i huvudsak träda i kraft den 1 januari 2027. Bestämmelsen om att samrådsplikt enligt miljöbalken ska gälla endast om det framgår av en förordning ska dock träda i kraft först den dag som regeringen bestämmer.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns sju reservationer (S, SD, V, C, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:242 Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk.

Nio yrkanden i följd motioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk	6
Reservationer	27
1. Avslag på propositionen, punkt 1 (MP).....	27
2. Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk, punkt 2 (V).....	28
3. Tydliggörande av samrådsplikten, punkt 3 (C).....	30
4. Hanteringen av underrättelser om skogsbruksåtgärder, punkt 4 (S)	31
5. Produktionshöjande åtgärder och miljöhänsyn, punkt 5 (SD)	32
6. Produktionshöjande åtgärder och miljöhänsyn, punkt 5 (C).....	33
7. Konsekvensanalys och uppföljning, punkt 6 (S)	34
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	36
Propositionen	36
Följdmotionerna	36
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	38
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	49

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Avslag på propositionen

Riksdagen avslår motion

2025/26:4147 av Rebecka Le Moine m.fl. (MP).

Reservation 1 (MP)

2. Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i miljöbalken med den ändringen att 16 kap. 13 § och 29 kap. 4 § ska ha den lydelse som utskottet föreslår i bilaga 3,

2. lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429),

3. lag om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar,

4. lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar,

5. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:242 punkterna 1–5 och avslår motion

2025/26:4141 av Kajsa Fredholm m.fl. (V).

Reservation 2 (V)

3. Tydliggörande av samrådsplikten

Riksdagen avslår motion

2025/26:4145 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2.

Reservation 3 (C)

4. Hanteringen av underrättelser om skogsbruksåtgärder

Riksdagen avslår motion

2025/26:4144 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 2.

Reservation 4 (S)

5. Produktionshöjande åtgärder och miljöhänsyn

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:4143 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) och

2025/26:4145 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 5 (SD)

Reservation 6 (C)

6. Konsekvensanalys och uppföljning

Riksdagen avslår motion

2025/26:4144 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 1, 3 och 4.

Reservation 7 (S)

Stockholm den 9 juni 2026

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Emma Nohrén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Nohrén (MP), Kjell-Arne Ottosson (KD), Martin Kinnunen (SD), Åsa Westlund (S), John Widegren (M), Staffan Eklöf (SD), Malin Larsson (S), Helena Storckenfeldt (M), Tomas Kronståhl (S), Mattias Eriksson Falk (SD), Jytte Guteland (S), Lars Johnsson (M), Victoria Tiblom (SD), Elin Nilsson (L), Aida Birinxhiku (S), Andrea Andersson Tay (V) och Helena Lindahl (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:242 Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag redovisas i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet. I förhållande till lagrådsremissens förslag har vissa språkliga och redaktionella ändringar gjorts. Vidare har en anpassning gjorts till förslagen i proposition 2025/26:238 som är av sådan art att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

I propositionen föreslås ändringar i 16 kap. 13 § och 29 kap. 4 § miljöbalken. Riksdagen beslutade den 29 april 2026 att ändra lydelsen av 29 kap. 4 § efter förslag i proposition 2025/26:108 Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning (bet. 2025/26:MJU19, rskr. 2025/26:227, SFS 2026:507). Riksdagen beslutade den 3 juni 2026 att ändra lydelsen av 16 kap. 13 § miljöbalken efter förslag i proposition 2025/26:178 Ändrade regler om tillstånd och tillsyn för Totalförsvarets forskningsinstitut (bet. 2025/26:FöU16, rskr. 2025/26:319, SFS 2026:935). Båda ändringarna ska träda i kraft i juli 2026. Dessa ändrade lydelse har beaktats i utskottets lagförslag i bilaga 3.

Vid utskottets sammanträde den 21 maj 2026 informerade statssekreterare Daniel Liljeberg om regeringens arbete med att säkerställa att värdefull naturskog inte avverkas.

Fem motioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna redovisas i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar, med vissa lagtekniska anpassningar, regeringens förslag till ändringar i bl.a. miljöbalken, skogsvårdslagen, lagen om mark- och miljödomstolar samt offentlighets- och sekretesslagen. Därmed avslår riksdagen motionsyrkanden om avslag och delvis avslag på propositionen.

Riksdagen avslår även motionsyrkanden om tydliggörande av samrådsplikten, hanteringen av underrättelser om skogsbruksåtgärder, produktionshöjande åtgärder och miljöhänsyn samt konsekvensanalys och uppföljning.

Jämför reservation 1 (MP), 2 (V), 3 (C), 4 (S), 5 (SD), 6 (C) och 7 (S).

Bakgrund

Regeringen gav i februari 2024 en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av den nationella skogspolitiken med hänsyn till utvecklingen sedan den skogspolitiska reformen 1993 inklusive policyutvecklingen inom EU – 2024 års skogspolitiska utredning, nedan skogsutredningen (dir. 2024:16).

Skogsutredningen överlämnade den 19 december 2024 delbetänkandet Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (SOU 2024:91) och den 28 augusti 2025 slutbetänkandet En robust skogspolitik för aktivt skogsbruk (SOU 2025:93).

I propositionen behandlas förslagen i delbetänkandet om att tydliggöra samrådsplikten enligt miljöbalken, hanteringen av underrättelser om skogsbruksåtgärder, underrättelser om ytterligare åtgärder, kostnadsfördelning för kunskapsinhämtning och domstolsprocesser. Övriga förslag i delbetänkandet bereds vidare inom Regeringskansliet.

I propositionen behandlas även skogsutredningens bedömningar i slutbetänkandet om utvärdering av skogspolitiken, ökad rådgivning, ett produktionsmålssystem för uppföljning och utvärdering, formellt skyddad skog och frivilliga avsättningar, skogsodlingsmaterial, bättre ungsogar, gödsling, askgödsling, begränsning av skogsskador, viltskador på skog, lägsta ålder för förnygringsavverkning samt robusta vägar. Övriga förslag och bedömningar i slutbetänkandet bereds vidare inom Regeringskansliet.

Gällande rätt

Enligt 1 § skogsvårdslagen (1979:429) är skogen en nationell tillgång som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska

mångfalden behålls. Dessa produktions- och miljömål är jämställda. Vid skötseln av skogen ska hänsyn tas även till andra allmänna intressen. Med detta avses bl.a. skogens kultur- och miljövärden, dess estetiska och sociala värden samt rennärigen.

Avverkning på produktiv skogsmark ska enligt 10 § skogsvårdslagen vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog eller främja skogens utveckling. För avverkning av skog, uttag av skogsbränsle och viss dikning på produktiv skogsmark krävs normalt att skogsmarkens ägare underrättar Skogsstyrelsen innan åtgärden vidtas, en s.k. avverkningsanmälan. Enligt 15 b § skogsvårdsförordningen (1993:1096) får en åtgärd som Skogsstyrelsen ska underrättas om påbörjas tidigast sex veckor från det att Skogsstyrelsen underrättats. Skogsstyrelsen får medge att åtgärden vidtas tidigare om det finns särskilda skäl.

För avverkning i fjällnära skog krävs tillstånd (se bl.a. 2 b och 15 §§ skogsvårdslagen). Tillstånd krävs inte för röjning och gallring som främjar skogens utveckling.

Skogsvårdslagen innehåller även bestämmelser om hänsyn till naturvärden, kulturmiljövärden och rennärigen. Enligt 30 § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om den hänsyn som ska tas till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen vid skötseln av skog. Bestämmelser om hänsyn till kulturmiljön i samband med skogsbruksåtgärder finns även i kulturmiljölagen (1988:950).

Parallellt med skogsvårdslagen och kulturmiljölagen tillämpas miljöbalkens bestämmelser på skogsbruksåtgärder. Miljöbalken ska tillämpas bl.a. så att värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och så att den biologiska mångfalden bevaras. De allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken gäller även skogsbruk.

Enligt 12 kap. 6 § miljöbalken ska en verksamhet eller en åtgärd som inte omfattas av tillståndsplikt enligt andra bestämmelser i balken som väsentligt kan ändra naturmiljön anmälas för samråd. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att det inom landet eller en del av landet alltid ska göras en anmälan för samråd i fråga om verksamheter eller åtgärder som kan medföra skada på naturmiljön.

Anmälan ska göras till Skogsstyrelsen. En verksamhet eller åtgärd som ska anmälas för samråd får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte Skogsstyrelsen medger något annat.

I samband med underrättelser enligt skogsvårdslagen och anmälningar för samråd enligt miljöbalken aktualiseras Sveriges EU-rättsliga åtaganden, däribland art- och habitatdirektivet¹, fågeldirektivet² och förnybartdirektivet³.

¹ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor.

Skogsstyrelsens beslut enligt skogsvårdslagen överklagas enligt 40 § skogsvårdslagen till en allmän förvaltningsdomstol, medan beslut som myndigheten fattar enligt miljöbalken överklagas till en mark- och miljödomstol (1 kap. 3 § lagen [2010:921] om mark- och miljödomstolar).

Propositionen

Tydliggörande av samrådsplikten enligt miljöbalken och hanteringen av underrättelser om skogsbruksåtgärder

Det ska tydliggöras när en skogsbruksåtgärd är samrådspiktig

Regeringen föreslår att samrådsskyldigheten i 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska gälla för skogsbruksåtgärder enligt skogsvårdslagen endast i de fall regeringen bestämmer det i föreskrifter.

Regeringen föreslår vidare att den ska få meddela föreskrifter om vilka skogsbruksåtgärder enligt skogsvårdslagen som ska anmälas för samråd och vilka uppgifter en anmälan ska innehålla.

Regeringen bedömer även att en underrättelse om skogsbruksåtgärder enligt 14 § skogsvårdslagen (avverkningsanmälan) inte längre bör anses utgöra en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Som skäl för förslagen och bedömningen anför regeringen i huvudsak följande. En skogsbruksåtgärd som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön omfattas av samrådsplikten i 12 kap. 6 § miljöbalken. Samtidigt är avverkning och andra skogsbruksåtgärder även anmälningspliktiga enligt 14 § skogsvårdslagen. En avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen anses enligt 6 § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd utgöra en anmälan för samråd. Skogsstyrelsen hanterar de två olika anmälningsförfarandena samtidigt, vilket gör att det är otydligt vilka åtgärder som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön. Gränsen mellan de fall när samråd krävs enligt miljöbalken och de fall där det är tillräckligt med en avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen blir därmed oklar.

Samrådsreglerna har en viktig funktion i arbetet med att bevara naturvärden i landskapet, men även för att uppfylla Sveriges EU-rättsliga och internationella åtaganden, såsom art- och habitatdirektivet, fågeldirektivet och förnybartdirektivet, även om EU-rätten inte kräver exakt denna utformning. Enligt skogsutredningen behandlas många anmälningar om avverkning enligt skogsvårdslagen som om det alltid krävs samråd enligt miljöbalken, trots att samrådsplikten enligt miljöbalken endast gäller om åtgärden kan komma att väsentligt ändra naturmiljön. Detta hänger samman med att Mark- och miljööverdomstolen i ett avgörande har uttalat att en underrättelse om avverkning enligt skogsvårdslagen även är en anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken, oavsett om myndigheten har funnit skäl att ta upp avverkningsärendet till samråd eller inte (MÖD 2021:11).

Kopplingen mellan de två förfarandena gör enligt regeringen att det är svårt att avgöra vilket regelverk som tillämpas i olika ärenden, vilket påverkar

rättssäkerheten och ökar risken för felaktiga beslut. Att skilja på de båda förfarandena kan klargöra skillnaderna mellan dem och förbättra tillsynen, samtidigt som Skogsstyrelsens administration av avverkningsärenden kan förenklas. Kopplingen i 6 § förordningen om anmälan för samråd bör därför tas bort.

Regeringen framhåller att detta kan innebära en risk för att viktiga naturvärden inte uppmärksammas och att markägaren inte anmäler en avverkning för samråd. Denna risk bör dock kunna undvikas genom att regeringen beslutar om en förordning som ska säkerställa att de åtgärder eller verksamheter som bl.a. träffar EU-rätten blir föremål för samråd enligt miljöbalken. Det kan t.ex. röra sig om vissa naturtyper och skogsbruksåtgärder som alltid utlöser samrådspplikt. En förordning bör därför tas fram som tydliggör i vilka fall skogsbruksåtgärder bedöms kunna väsentligt ändra naturmiljön och därför omfattas av kravet på samråd. Regeringen anför att den avser att ge Skogsstyrelsen i uppdrag att utarbeta dels ett förslag till en generell förordning som ska säkerställa att tillämplig EU-rätt omfattas, dels en vägledning som skapar förutsättningar för markägaren att följa regelverket.

Regeringen föreslår vidare att den som med uppsåt eller oaktsamhet påbörjar eller vidtar en skogsbruksåtgärd utan att ha gjort en anmälan enligt föreskrifter som meddelats av regeringen ska kunna dömas för otillåten miljöverksamhet. Regeringen framhåller att en underlåtenhet att anmäla en skogsbruksåtgärd innan den vidtas i dag är straffbar enligt 29 kap. 4 § miljöbalken. En ny tydligare reglering av samrådspplikt för skogsbruksåtgärder bör enligt regeringen vara straffsanktionerad på samma sätt som i dag.

Regeringen bedömer vidare att det inte behövs något förtydligande av straffbestämmelsen i 29 kap. 4 § miljöbalken, vilket skogsutredningen föreslagit. Regeringen menar att det framgår av bestämmelsen att straffansvaret omfattar överträdelser av föreskrifter om samråd som regeringen har meddelat. Ansvar kan inte dömas ut om det inte krävs samråd enligt föreskrifterna.

Hanteringen av underrättelser om skogsbruksåtgärder

Regeringen bedömer att tiden mellan det att en underrättelse om skogsbruksåtgärd enligt skogsvårdslagen (avverkningsanmälan) har kommit in till Skogsstyrelsen och tidpunkten när åtgärden får påbörjas bör kortas från sex veckor till tre veckor.

Som skäl för sin bedömning anför regeringen i huvudsak följande. Enligt 15 b § skogsvårdslagen får en åtgärd som Skogsstyrelsen ska underrättas om påbörjas tidigast sex veckor efter det att en avverkningsanmälan har gjorts. Bestämmelsens syfte är att ge Skogsstyrelsen ett utrymme att göra en bedömning av en skogsbruksåtgärds tillåtlighet enligt skogsvårdslagen.

Enligt regeringen finns det mycket som talar för att ett utökat användande av digitala verktyg kan komma att göra att den nuvarande tidsfristen framstår som för lång och att den borde kunna kortas ned med ökad effektivitet som följd utan att tillsynen eftersätts. Skogsstyrelsen använder redan i dag automatiska system för prioritering av ärenden om avverkningsanmälan, och åtskilliga

ärenden går numera snabbare att handlägga än vad som motiveras av fristen. En alltför kort frist kan dock försvåra för Skogsstyrelsen att fullgöra sitt tillsynsuppdrag.

Regeringen bedömer att en rimlig avvägning leder till att fristen bör bestämmas till tre veckor. Regeringen framhåller dock att effekterna av den kortare tidsfristen behöver följas upp noga. Regeringen avser därför att ge Skogsstyrelsen i uppdrag att följa upp och utvärdera effekterna av hela den nya regleringen. Utvärderingen bör särskilt beakta de risker och eventuella effekter en kortad frist haft på skog med höga naturvärden.

Av propositionen framgår vidare att Skogsstyrelsen enligt 15 b § skogsvårdslagen får medge att en skogsbruksåtgärd får påbörjas före utgången av den ordinarie tidsfristen om det finns särskilda skäl. I 12 kap. 6 § miljöbalken finns det dock inte något krav på att det ska finnas särskilda skäl för att en verksamhet eller åtgärd som anmäls för samråd ska få påbörjas tidigare än den sexveckorsfrist som gäller enligt den bestämmelsen.

Regeringen bedömer att det, även om tidsfristen i 15 b § skogsvårdslagen kortas, bör finnas behov av en dispensregel. Regeringen ser inte några skäl för att behålla kravet på att det ska finnas särskilda skäl för att medge undantag, särskilt med tanke på att det inte ställs något sådant krav enligt miljöbalken. Regeringen bedömer därför att kravet på att det ska finnas särskilda skäl för att Skogsstyrelsen ska kunna medge att en åtgärd påbörjas före tidsfristens utgång bör tas bort.

Enligt regeringens bedömning bör det inte i skogsvårdslagen införas en bestämmelse om att Skogsstyrelsen inte är skyldig att fatta beslut i samband med underrättelse enligt skogsvårdslagen. Regeringen anför bl.a. att skogsutredningen föreslagit en sådan bestämmelse och att ett stort antal remissinstanser är negativa till förslaget. Regeringen konstaterar att en myndighet är skyldig att vidta åtgärder endast om en sådan skyldighet kan härledas ur en författning. Att det inte finns något krav på Skogsstyrelsen att fatta beslut med anledning av en underrättelse enligt skogsvårdslagen framgår av rättspraxis.

Underrättelse enligt skogsvårdslagen om ytterligare åtgärder

Skogsutredningen föreslog att vissa skogsbruksåtgärder som enligt Skogsstyrelsens föreskrifter alltid ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken i stället ska anmälas enligt 14 § skogsvårdslagen. För att en sådan lagändring ska medföra någon förenkling för markägaren måste den dock anpassas till den lista över samrådspliktiga åtgärder som regeringen har för avsikt att ta fram. Regeringen anser mot den bakgrunden att det inte är lämpligt att ändra 14 § skogsvårdslagen innan det klargörs vilka åtgärder som bör hanteras inom ramen för samråd enligt miljöbalken och vilka åtgärder som i fortsättningen bör hanteras genom en underrättelse enligt skogsvårdslagen. Regeringen bedömer därför att det inte nu bör föreskrivas att ytterligare skogsbruksåtgärder ska omfattas av underrättelseskyldigheten enligt skogsvårdslagen.

Regeringen redovisar vidare att skogsutredningen föreslagit att uttag av grenar och toppar som biobränsle inte längre ska vara anmälningspliktigt enligt 15 § skogsvårdsförordningen. Enligt regeringen framstår det dock inte som en åtgärd som kan förenkla verksamheten för markägare. Det skulle snarare riskera att väcka frågor om huruvida Sverige kan anses vara ett s.k. A-land (lågriskland) enligt förnybartdirektivet. Underrättelseskyldigheten enligt skogsvårdslagen för uttag av biobränsle bör därför enligt regeringens bedömning inte tas bort.

En sekretessbrytande bestämmelse

Regeringen föreslår att sekretessen till skydd för intresset av att bevara en djur- eller växtart inte ska hindra att en uppgift om en djur- eller växtart lämnas till en markägare vid planering av en skogsbruksåtgärd om uppgiften behövs för att markägaren ska kunna bedöma om åtgärden behöver anmälas för samråd enligt miljöbalken.

Som skäl för förslaget anför regeringen i huvudsak följande. Av förslaget om att ändra samrådsplikten följer att en markägare kommer att få ansvaret för att bedöma om en skogsbruksåtgärd också ska anmälas för samråd. Markägaren behöver kunna bedöma om den planerade skogsbruksåtgärden kan komma att väsentligen ändra naturmiljön och därför kräver samråd enligt miljöbalken. Kriterier till ledning för markägarens bedömning kommer att anges i förordning och i en myndighetsvägledning. En sådan reglering kommer dock inte att kunna utgöra ett tillräckligt kunskapsunderlag för en sådan bedömning när det gäller artskydd, eftersom det i förordningen inte kommer att kunna anges förekomst av eller observationer av djur- och växtarter som omfattas av artskyddsbestämmelserna.

Regeringen framhåller vidare att uppgifter om skyddsvärda arter kan omfattas av sekretess. Enligt regeringen vore det otillfredsställande om sekretessbestämmelsen försvårar för markägaren att fullgöra sin samrådsplikt. Det behöver därför säkerställas att markägaren kan få tillgång till de nödvändiga uppgifterna. Det bör därför införas en bestämmelse som gör det möjligt för en myndighet att till en markägare lämna ut uppgifter om djur- eller växtarter som kan omfattas av sekretess enligt 20 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Regeringen redovisar vidare att några remissinstanser har anfört att en sekretessbrytande bestämmelse bör förses med en begränsning för att hindra spridningen av sekretessbelagda uppgifter utöver vad som krävs för att markägaren ska kunna uppfylla sin skyldighet enligt samrådsplikten. Regeringen instämmer i dessa synpunkter och föreslår därför att en myndighet om den lämnar en uppgift till en markägare vid utlämnandet ska få göra ett förbehåll som inskränker markägarens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den för något annat ändamål än det avsedda.

Genom ett sådant förbehåll uppstår en tystnadsplikt. Den som inte följer förbehållet kan därmed göra sig skyldig till brott mot tystnadsplikten (20 kap.

3 § brottsbalken). Även med beaktande av den restriktivitet som ska gälla vid inskränkningar i rätten att meddela och offentliggöra uppgifter anser regeringen att det i detta fall är motiverat att inskränka meddelarfriheten.

Markägarens ansvar för kunskapsinhämtning

Regeringen föreslår att Skogsstyrelsens föreläggande till en markägare som avser att vidta en skogsbruksåtgärd enligt skogsvårdslagen att lämna uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen och som avser kunskap enligt 2 kap. 2 § miljöbalken inte får innebära att kostnaden för att följa föreläggandet överstiger motsvarande 3 procent av värdet av den berörda delen av fastigheten.

Regeringen bedömer vidare att om ytterligare kunskap behövs för att frågan om skogsbruksåtgärder ska kunna utredas i den omfattning som krävs, kommer den kunskapen att behöva hämtas in av tillsynsmyndigheten på statens bekostnad.

Regeringen anför i huvudsak följande. I 2 kap. miljöbalken finns de s.k. allmänna hänsynsreglerna. Enligt bevisbörderegeln i 2 kap. 1 § är den som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldig att visa att den hänsyn tas som följer av hänsynsreglerna. Enligt 2 kap. 3 § ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärderna medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. De allmänna hänsynsreglerna omfattar vidare det s.k. kunskapskravet (2 kap. 2 §), den s.k. produktvalsprincipen (2 kap. 4 §), en hushållningsbestämmelse (2 kap. 5 §) och en bestämmelse om vilken plats som ska väljas för en verksamhet eller åtgärd (2 kap. 6 §). Nämnda krav gäller enligt 2 kap. 7 § i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem.

Enligt regeringen bedöms kravet i 2 kap. 3 § i praktiken vara det krav som kan medföra påtagliga kostnader för skogsägare. Kraven i 2 kap. 4 och 5 §§ bedöms hittills inte ha resulterat i större kostnader. Detta kan dock komma att förändras, t.ex. genom ökade krav på skogsägare att hushålla med energi eller liknande.

Regeringen konstaterar att kravet på markägarna att bekosta inhämtning av nödvändig kunskap kan innebära problem för skogsägaren om kunskapsinhämtningen blir omfattande. Förekomsten av skyddade arter i ett skogsområde kan försämra lönsamheten och försvåra eller omöjliggöra skogsbruk på ett sätt som inte är rimligt när det rör omfattande kunskapsinhämtning om mark med höga naturvärden. Kostnaden för kunskapsinhämtning kan vara så hög att det inte lönar sig att bedriva skogsbruk på en del av marken. Det är enligt regeringen viktigt att öka incitamenten för markägare att även i fortsättningen generera höga naturvärden. Skogsbruket är en långsiktig pågående markanvändning, och att skogsbruksåtgärder vidtas är en förväntad del av ett pågående skogsbruk. I detta avseende skiljer sig skogsbruket från andra

näringsar på ett sätt som enligt regeringens mening motiverar en särskild reglering med lindrigare krav på markägare som vidtar skogsbruksåtgärder på sin mark.

Enligt regeringens mening kan en regel som begränsar den kostnad för kunskapsinhämtning som en markägare ska bära till ett belopp som motsvarar en del av värdet av den berörda delen av den aktuella fastigheten vara ett rimligt sätt att klargöra markägarens ansvar för kunskapsinhämtning i miljöbalksärenden när det gäller skogsbruksåtgärder. Det kan även bidra till förutsebarhet i regelverket. Regeringen anser mot den bakgrunden att kravet på kunskapsinhämtning bör begränsas. Begränsningsregeln bör utformas som en begränsning av tillsynsmyndighetens möjlighet att förelägga markägaren att hämta in den kunskap som behövs för tillsyn. Om begränsningen överskrider på grund av att ytterligare kunskap behövs för att besvara frågan om en skogsbruksåtgärd ska få vidtas, kommer den kunskapen att behöva hämtas in av tillsynsmyndigheten.

Riksdagen har riktat ett tillkännagivande till regeringen om artskydd och skogsbruk (bet. 2021/22: MJU24 punkt 1, rskr. 2021/22:296.). Av tillkännagivandet följer att ett långtgående utredningskrav riktat mot skogsägaren inte är förenligt med den svenska skogspolitiska modellen, som bygger på dialog och samverkan. Det kan också slå hårt mot den enskilda skogsägaren. Regeringen bör därför tydligt reglera att det i detta sammanhang är staten som har ansvaret för att utreda förekomsten av skyddade arter. Genom förslaget i detta avsnitt anser regeringen att tillkännagivandet är tillgodosett i den del som avser att tydligt reglera att det i detta sammanhang är staten som har ansvaret för att utreda förekomsten av skyddade arter. Regeringen anför att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.

Domstolsprövning av beslut enligt skogsvårdslagen

Regeringen föreslår att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till en mark- och miljödomstol i stället för som i dag till en förvaltningsdomstol.

Regeringen anför att beslut om skogsbruksåtgärder i dag kan överklagas både till en allmän förvaltningsdomstol och till en mark- och miljödomstol, vilket innebär att det kan ske en parallell prövning och att domstolarna kan komma till olika slutsatser.

Enligt regeringen är det angeläget att förenkla domstolsprövningen och säkerställa att parallella prövningar av samma beslut inte kan ske. Det är svårt att begränsa överklaganden av skogsbruksåtgärder enbart till förvaltningsdomstol med anledning av konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor (Århuskonventionen). Det är enligt regeringen därför lämpligt att låta ärenden enligt skogsvårdslagen prövas av en mark- och miljödomstol i stället för av en förvaltningsdomstol. Alla överklaganden kommer då att samlas i samma domstolsslåg, vilket kan leda till en mer enhetlig och effektiv prövning.

Regeringen föreslår vidare att beslut av Skogsstyrelsen som gäller en viss skogsbruksåtgärd ska prövas av mark- och miljödomstolen i det område där åtgärden har vidtagits eller planeras att vidtas. Den nya forumregeln ska placeras i lagen om mark- och miljödomstolar.

Regeringen anför i huvudsak följande som skäl för förslaget. Beslut om avverkning och andra skogsvårdsåtgärder fattas av Skogsstyrelsens lokala kontor, men det förekommer även att beslut fattas av Skogsstyrelsen centralt. I dag är det var den beslutande enheten inom myndigheten (Skogsstyrelsens lokala kontor) är placerad som avgör var ett överklagande prövas. I praktiken leder detta oftast till att den domstol som ligger närmast platsen för åtgärden prövar överklagandet.

Skogsutredningen har föreslagit att det ska införas en forumregel i skogsvårdslagen för att i lagstiftningen tydliggöra att det är den plats där skogsbruksåtgärden vidtas, och inte var tjänstemannen som fattat beslutet är placerad, som avgör vilken domstol som ska pröva ärendet. Detta skulle i vissa fall göra det enklare för markägaren och minska kostnaden. Flera remissinstanser har påpekat att detta skulle innebära att mål enligt miljöbalken och mål enligt skogsvårdslagen som har anknytning till varandra kan hamna i olika mark- och miljödomstolar. Regeringen instämmer med remissinstanserna i att detta inte är önskvärt. För att inkludera både mål enligt skogsvårdslagen och mål enligt miljöbalken bör därför en ny forumregel placeras i lagen om mark- och miljödomstolar.

Regeringen föreslår vidare att Skogsstyrelsen ska vara part i mark- och miljödomstolen när ideella miljöorganisationer överklagar Skogsstyrelsens beslut om skogsbruksåtgärder.

Enligt regeringen finns det uppenbara fördelar med att ge Skogsstyrelsen en roll som part när en ideell miljöorganisation överklagar myndighetens beslut. Det skulle öka rättssäkerheten och ge den enskilda parten i processen större trygghet, vilket kan ses som särskilt angeläget med hänsyn till att antalet överklaganden har ökat. Den myndighet som har fattat beslutet är ofta den som har de bästa kunskaperna i frågan och förutsättningarna för att försvara beslutet i domstol. En enskild skogsägare kan inte alltid förutsättas ha tillräckliga resurser eller kunskap för att kunna argumentera mot en ideell miljöorganisation. Om Skogsstyrelsen är part förbättras enligt regeringen balansen mellan parterna i målet. Det bidrar också till att åstadkomma en process på lika villkor i enlighet med Sveriges åtaganden enligt Århuskonventionen.

Regeringen föreslår vidare att tiden för överklagande ska beräknas från den dag då beslutet meddelades i de fall en miljöorganisation överklagar ett beslut om skogsbruksåtgärder enligt miljöbalken.

Regeringen anför i huvudsak följande som skäl för förslaget. Enligt 16 kap. 13 § tredje stycket miljöbalken ska en ideell förening eller någon annan juridisk person med ändamål att ta tillvara naturskydds- eller miljöintressen som vill överklaga domar eller beslut göra det innan tiden för överklagande gått ut för parterna och sakägarna.

Enligt regeringen är det otillfredsställande ur ett förutsebarhetsperspektiv att överklagandetiden för en miljöorganisation är beroende av omständigheter som inte har med rätten till prövning att göra. Om det är svårt att delge parterna eller sakägarna eller om domstolen beslutar att delgivning av avgörandet inte behöver ske kommer det att finnas en osäkerhet om överklagandetidens längd. Detta lämnar markägaren i ovisshet om när avgörandet får laga kraft och om när den åtgärd som det avser får vidtas. En tydlig överklagandefrist innebär att en markägare lättare kan planera sin åtgärd och få en mer förutsägbar process hos myndigheterna. Å andra sidan innebär det, som flera remissinstanser framhåller, att ideella miljöorganisationer som inte känner till ett beslut kan förlora möjligheten att överklaga. Regeringen anser att fördelarna ändå överväger nackdelarna.

Av propositionen framgår vidare att det i en mark- och miljödomstol och Mark- och miljööverdomstolen ska finnas tekniska råd och särskilda ledamöter och att det i lagen om mark- och miljödomstolar finns vissa krav när det gäller dessas utbildning och erfarenhet. Skogsutredningen bedömde att mark- och miljödomstolarnas kompetens borde förstärkas med tekniska råd med skoglig kompetens och med särskilda ledamöter med erfarenhet från Skogsstyrelsens verksamhetsområde. Regeringen anför att ett förslag som innebär att de tekniska råden ska ha skoglig kompetens blir kostnadsdrivande och även är onödigt enligt flera remissinstanser. Regeringen bedömer därför att mark- och miljödomstolarna inte bör tillföras tekniska råd med skoglig kompetens. Regeringen föreslår däremot att särskilda ledamöter i mark- och miljödomstolarna ska kunna ha erfarenhet från Skogsstyrelsens verksamhetsområde. Detta bör enligt regeringen endast innebära försumbara kostnader.

En robust skogspolitik för framtiden

Regeringen bedömer att grunderna för den svenska skogspolitikerna och de jämställda skogspolitiska målen – miljömålet och produktionsmålet – bör ligga fast.

Regeringen anför i huvudsak följande som skäl för sin bedömning. Skogen har en samhällsviktig funktion genom att leverera virke och andra ekosystemtjänster, vilket avspeglas i de av riksdagen beslutade jämställda målen för skogspolitikerna, dvs. miljömålet och produktionsmålet. Vid skötseln ska hänsyn tas även till andra allmänna intressen. Den svenska skogen, skogsbruket och skogsindustrin har en strategisk betydelse, både i ett regionalt perspektiv och för landet i stort. De jämställda nationella skogspolitiska målen syftar till att uppnå ett hållbart skogsbruk.

Regeringen framhåller vidare att skogen har en central roll i bevarandet av svensk natur och kultur. Skogen är även viktig för friluftslivet, besöksnäringen och rennäringen. Vidare begränsar skogen Sveriges klimatpåverkan eftersom den bidrar med förnybara råvaror som kan ersätta fossila bränslen och material, och den tar upp mer växthusgaser än den släpper ut.

Grunderna för den gällande skogspolitiken beslutades av riksdagen 1993 (prop. 1992/93:226). De största förändringarna i förhållande till tidigare skogspolitiska beslut var att ett miljömål och ett produktionsmål jämfördes och att avregleringar gjordes i skogspolitiken.

Produktionsmålet innebär att skogen och skogsmarken ska utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning. Skogsproduktionens inriktning ska ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar.

Miljömålet innebär att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga ska bevaras. En biologisk mångfald och genetisk variation i skogen ska säkras. Skogen ska brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper ska skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden ska värnas.

Regeringen gör i likhet med remissinstanserna bedömningen att det har funnits utmaningar för den skogspolitik som beslutades 1993. Sedan Sveriges anslutning till EU 1995 gäller EU-rätten i Sverige. Särskilt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet har på senare år visat sig ha betydande påverkan på förutsättningarna för svenskt skogsbruk. Därtill har unionsrättens fortlöpande utveckling medfört nya krav och ytterligare anpassningsbehov för skogssektorn. Regeringen bedömer dock att den skogspolitik som beslutades 1993 har varit robust och ändamålsenlig och i huvudsak upprätthållit sin funktion samt hanterat de utmaningar och förändringar som har skett sedan 1993. Grunderna för skogspolitiken och de två jämförda skogspolitiska målen ska därför ligga fast.

Regeringen bedömer vidare att rådgivning bör fortsätta att utgöra ett viktigt skogspolitiskt verktyg i arbetet med att främja ett långsiktigt aktivt och hållbart skogsbruk.

Regeringen framhåller att Skogsstyrelsens uppgifter bl.a. omfattar rådgivning, informationsinsatser, tillsyn och inventering. Regeringen bedömer, i likhet med skogsutredningen och remissinstanserna, att rådgivning är ett viktigt styrmedel för att bidra till att uppnå skogspolitikens mål. Regeringen framhåller vidare att det är angeläget att Skogsstyrelsen utnyttjar befintliga strukturer och resurser inom rådgivningsområdet men även använder moderna former för kunskapsförmedling, t.ex. digitala kanaler, distanstreffar, webbkurser och e-tjänster. För att stärka myndighetens rådgivning och främja en hållbar utveckling har regeringen i budgetpropositionen för 2026 prioriterat särskilda medel för rådgivningsinsatser. 20 miljoner kronor anvisades för information och rådgivning till skogsägare om ökat kolupptag samt biologisk mångfald för att bidra till att nå Sveriges åtagande enligt LULUCF-förordningen⁴. Några medel har dock inte öronmärkts för en särskild och

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/841 av den 30 maj 2018 om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk inom ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av förordning (EU) nr 525/2013 och beslut nr 529/2013/EU, senast ändrad genom förordning (EU) 2023/839.

tidsbegränsad kunskapskampanj på det sätt som Skogsutredningen bedömde, utan de tilldelade särskilda medlen får disponeras inom myndighetens kärnverksamhet för rådgivning. Regeringen ser rådgivning som en strategiskt viktig insats för ett långsiktigt hållbart och konkurrenskraftigt skogsbruk.

En systematisk uppföljning av det skogspolitiska produktionsmålet

Regeringen bedömer att en systematisk uppföljning av det skogspolitiska produktionsmål som riksdagen har fastställt skapar drivkraft i arbetet för ökad skoglig tillväxt och ökad tillgång på hållbart producerad inhemsk biomassa.

Regeringen framhåller att skogsbrukets särskilda förutsättningar, som den långa tidshorizonten mellan investering och avkastning och skogens betydelse som nationell tillgång, medför att staten behöver skapa förutsättningar för ett långsiktigt hållbart brukande även när det gäller produktionsmålet.

Skogsutredningen föreslog att Skogsstyrelsens instruktion ska ändras så att ansvaret för att följa upp och utvärdera produktionsmålet för skogen tydliggörs. Vidare ansåg skogsutredningen att regeringen bör ge Skogsstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på hur uppföljning och utvärdering kan gå till.

Regeringen anser att rapporteringen av resultatet av den uppföljning och utvärdering av skogspolitikens produktionsmål som Skogsstyrelsen i dag ansvarar för behöver förtydligas för att kunna följa måluppfyllelsen och redovisa denna samt ge underlag inför politiska beslut. Det skapar förutsättningar för att upprätthålla balansen i uppföljningen av de två jämförbara skogspolitiska målen. Regeringen framhåller vidare att en stor del av den information som behövs för att följa upp det skogspolitiska produktionsmålet finns tillgänglig redan i dag, inte minst via den officiella statistiken, som kan bidra som underlag i en samlad rapportering.

Regeringen bedömer vidare att Skogsstyrelsens ansvar för att rapportera resultatet av den uppföljning och utvärdering som myndigheten har i uppgift att göra av hur landets skogar sköts i förhållande till det skogspolitiska produktionsmålet bör framgå av förordningen (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen.

Regeringen anför att Skogsstyrelsen i dag har i uppgift att ansvara för att inventera, följa upp och utvärdera hur landets skogar sköts i förhållande till de jämförbara skogspolitiska målen. Det är därför lämpligt att Skogsstyrelsen även ansvarar för att rapportera resultatet av den uppföljning och utvärdering som myndigheten har i uppgift att göra av hur landets skogar sköts i förhållande till det skogspolitiska produktionsmålet.

Regeringen framhåller vidare att den bereder skogsutredningens förslag om att ge Skogsstyrelsen i uppdrag att utveckla ett system för uppföljning av det skogspolitiska produktionsmålet, inklusive hur det bör utvärderas. Regeringen bedömer att en systematisk uppföljning av det skogspolitiska produktionsmålet bidrar till en balanserad och effektiv målstyrning inom skogspolitiken.

Statens arbete med att skydda skogsmark

Regeringen bedömer att Sveriges arbete med att uppfylla bindande åtaganden gentemot EU har stor betydelse för utvecklingen av de nationella miljömålen eftersom EU:s mål i stor utsträckning överlappar miljömålssystemet och andra relaterade mål t.ex. för friluftslivspolitiken.

Regeringen bedömer vidare att statens arbete med att skydda skogsmark framöver i första hand bör inriktas på att uppfylla Sveriges bindande åtaganden enligt EU:s regelverk.

Regeringen hänvisar till det omfattande arbete med att undanta skogar med höga naturvärden som genomförts sedan den skogspolitiska reformen 1993 och dagens omfattande skydd av skogsmark inklusive formella skydd och olika typer av effektiva områdesbaserade bevarandeåtgärder inom FN:s konvention om biologisk mångfald. Regeringen framhåller vidare att Sveriges arbete med att uppfylla bindande åtaganden gentemot EU också har stor betydelse för utvecklingen av de nationella miljömålen eftersom EU:s mål i stor utsträckning överlappar miljömålssystemet och andra relaterade mål såsom för friluftslivspolitiken.

Regeringen anför att ett aktivt skogsbruk med hög tillväxt och användning av produkter från förnybar råvara bedöms ge den högsta långsiktiga klimatnyttan. Regeringen har en tydlig ambition om att skyddsvärda skogar ska bevaras genom formellt skydd, skogsägarnas frivilliga avsättningar och miljöhänsyn vid avverkning. Regeringen ser, i linje med förvaltarstämman, aktiva och engagerade mark- och skogsägare som avgörande för att stärka ekosystemen i skog och mark, värna natur- och kulturvärden, bidra till förutsättningar för friluftslivet och ta tillvara skogens avgörande roll i klimatarbetet.

Regeringen framhåller vidare att arealen formellt skyddad skog har ökat väsentligt sedan den skogspolitiska reformen 1993. Samtidigt som alltmer skogsmarksareal har undantagits från virkesproduktion har målsättningarna för skydd höjts. På global nivå enades parterna till FN:s konvention om biologisk mångfald 2022 om mål och åtgärdsplan för 2022–2050, det s.k. Kunming–Montreal-ramverket. Åtgärdsplanerna syftar bl.a. till att återställa minst 30 procent av utarmade ekosystem och till att med skyddade områden och andra verkningfulla områdesbaserade bevarandeåtgärder effektivt bevara och förvalta 30 procent av områden som har särskild betydelse för biologisk mångfald, ekosystemfunktioner och ekosystemtjänster.

Inom EU finns sedan 2023 en gemensam politisk målsättning om att minst 30 procent av EU:s sammanlagda land- och inlandsvattenområden ska skyddas till 2030, varav minst en tredjedel ska ha strikt skydd. Det finns också ett antal lagstiftningsakter inom EU som ställer krav på att undanta olika kategorier av skogsmark från virkesproduktion, främst art- och habitatdirektivet, fågeldirektivet, förnybartdirektivet och naturrestaureringsförordningen⁵.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1991 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869.

Regeringen bedömer i likhet med skogsutredningen att osäkerhet om möjligheterna till framtida brukande kan begränsa en stärkt investeringsvilja i skogen. Investeringar i skogsbruk och skogsindustri är långsiktiga och behöver därför ha en viss säkerhet i bedömningen av nyttan och behovet av investeringen. Ett exakt mål för hur stor areal som bör undantas från skogsbruk kan dock vara svårt att hantera inom ramen för EU-samarbetet, där bindande EU-lagstiftning påverkar. Regeringen anser dock att det behövs en ökad tydlighet i hur avvägningen görs mellan mark som ska brukas och mark som ska undantas från skogsbruk.

Regeringen bedömer vidare att genomförande i svensk rätt av EU:s regelverk över miniminivån bör undvikas. Regeringen redovisar att riksdagen har tillkännagett att regeringen bör verka för att genomföra EU-rätt på ett sätt som inte missgynnar svenska företags konkurrenskraft. Utgångspunkten bör enligt riksdagen vara att EU-direktiv ska genomföras på miniminivå i nationell rätt och att effekterna för företag tydligt redovisas när det finns skäl att över-skrida denna miniminivå (bet. 2018/19:NU7, rskr. 2018/19:166). Tillkännagivandet slutbehandlades genom kommittédirektiven Ett implementeringsråd för genomförande av EU-rättsakter med konsekvenser för företag i Sverige (dir. 2024:51). För att värna svensk konkurrenskraft och bidra till att uppfylla det skogspolitiska produktionsmålet bör man därför i det fortsatta arbetet med att skydda skog väga in att ett nationellt genomförande i Sverige av EU:s regelverk över miniminivån bör undvikas, bl.a. genom utvecklad rapportering.

Produktionshöjande åtgärder

Regeringen bedömer att en framtida ändamålsenlig skogspolitik bör främja ett långsiktigt hållbart och konkurrenskraftigt skogsbruk. Ytterligare åtgärder bör enligt regeringens bedömning vidtas för att öka den skogliga tillväxten och tillgången till hållbart producerad inhemsk biomassa, vilket skapar förutsättningar för att framöver upprätthålla balansen mellan de två jämförda skogspolitiska målen. Vid åtgärder för ökad tillväxt bör man beakta att skogsbruket måste anpassas till ett förändrat klimat liksom påverkan på den biologiska mångfalden.

Regeringen framhåller bl.a. att skogen och skogsbruket är av stor betydelse för ekonomin, miljön och klimatarbetet. En ökning av den skogliga tillväxten och därmed ökad tillgång till biomassa i linje med ett hållbart skogsbruk är av stor vikt. Enligt regeringen är det även fortsättningsvis nödvändigt med en ökad hållbar tillväxt på produktiv skogsmark som används för virkesproduktion, inom ramen för skogspolitikens två jämförda mål.

Enligt skogsvårdslagen ska ny skog anläggas på produktiv skogsmark, bl.a. efter avverkning eller skada på skogen. Både Skogsstyrelsen och Miljömålsberedningen har lämnat förslag med innebörden att återbesogningsplikten på skogsmark närmast jordbruksmark ska avskaffas, vilket skulle ge markägare större frihet att själva bestämma över sin mark. En sådan regellättnad skulle även underlätta för den markägare som vill utveckla bl.a. biologiskt värdefulla

skogsbyn och främja de ekosystemtjänster som kan utvecklas i övergångs-zonerna. De skulle också kunna begränsa viltskador och reducera stormskador. Regeringen ser positivt på att genomföra dessa regellättnader, även om de kan leda till viss utebliven tillväxt. Frågan bereds inom Regeringskansliet.

Regeringen verkar för goda, stabila förutsättningar för att bedriva ett långsiktigt hållbart och konkurrenskraftigt skogsbruk med ökad tillväxt samtidigt som påverkan på biologisk mångfald beaktas.

Regeringen anser att det är nödvändigt att anpassa skogen och skogsbrukets metoder och åtgärder så att framtidens skogar kan stå emot de skador som följer av klimatförändringarna. Att skapa motståndskraftiga skogar som klarar klimatförändringarnas effekter och samtidigt främjar tillväxt och samhällsnytta är enligt regeringen en central prioritet.

Regeringen anser att gödsling kan vara ett effektivt sätt att snabbt öka skogens tillväxt samtidigt som hänsyn tas till den biologiska mångfalden och skogens ekosystemtjänster.

Skogsutredningens förslag om att lämna uppdrag till berörda myndigheter att se över sina föreskrifter eller utreda behov av eventuella förändringar bereds enligt regeringen vidare, när det gäller

- skogsodlingsmaterial
- ungsogar
- skogsskador
- lägsta ålder för förnyrningsavverkning
- robusta vägar.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2027. Bestämmelsen om att samrådspålit enligt miljöbalken ska gälla endast om det framgår av en förordning ska dock träda i kraft den dag som regeringen bestämmer.

Enligt propositionen ska äldre föreskrifter fortfarande gälla för överklagande av beslut som meddelats före ikraftträdandet när det gäller beslut enligt skogsvårdslagen som tidigare överklagats till förvaltningsdomstol, beslut om en viss skogsbruksåtgärd som tidigare överklagats till den mark- och miljödomstol där den beslutande myndigheten ligger samt beslut om skogsbruksåtgärder enligt miljöbalken som överklagas av en miljöorganisation.

Konsekvenser

Konsekvenser för det allmänna

Att ta bort sambandet mellan en underrättelse om avverkning enligt skogsvårdslagen och en anmälan om samråd enligt miljöbalken kommer enligt regeringen att leda till bättre dokumentation och därmed ökad transparens. En

tydlig handläggningsprocess bör öka tydligheten och minska antalet domstols-ärenden. Antalet beslut enligt skogsvårdslagen förväntas inte öka som en konsekvens av förslaget.

Att förkorta tiden mellan en underrättelse om en skogsbruksåtgärd och en avverkning medför enligt regeringen att Skogsstyrelsen tydligt behöver meddela en markägare när myndigheten behöver ytterligare tid för tillsynsarbete m.m. Detta kan tillgodoses genom interimistiska beslut, vilket innebär en ökad administration. Att ta bort kravet på särskilda skäl innebär dock en förenkling. Förslaget om fördelningen av kostnader för kunskapsinhämtning innebär en ökad kostnad för Skogsstyrelsen, som kommer att få ett utökat utredningsansvar för kunskapsinhämtning. Enligt regeringen kommer detta dock endast att bli aktuellt i ett fåtal ärenden per år. Skogsstyrelsen kommer till viss del även att kunna styra kostnaden för utredning genom att bl.a. arbeta förebyggande med kunskapsunderlag. Behoven av att ta fram och sammanställa information härrör inte i första hand från förslagen i propositionen, utan har identifierats redan tidigare.

Att föra över handläggningen av mål om beslut enligt skogsvårdslagen från förvaltningsdomstolarna till mark- och miljödomstolarna innebär en kostnadsökning för mark- och miljödomstolarna och en motsvarande kostnadsminskning för de allmänna förvaltningsdomstolarna. Förändringen medför även en möjlighet att handlägga mål om överklagade beslut enligt skogsvårdslagen och överklagade tillsyns- eller samrådsbeslut enligt miljöbalken gemensamt. Detta kan förväntas leda till vissa effektiviseringsfördelar som medför minskade kostnader för staten.

Förslaget att Skogsstyrelsen ska vara part även när ideella miljöorganisationer överklagar myndighetens beslut kan innebära bl.a. bättre beslut och effektivare förhandlingar, vilket kan förväntas leda till minskade kostnader för såväl staten som de enskilda parterna. Förslaget kan dock medföra mer arbete för Skogsstyrelsen och därmed ökade kostnader för staten.

Konsekvenser för enskilda

Att ta bort sambandet mellan en underrättelse om avverkning enligt skogsvårdslagen och en anmälan om samråd enligt miljöbalken ställer enligt regeringen högre krav på markägaren än hittills, eftersom denne måste hämta in den kunskap som behövs för att bedöma om en anmälan för samråd ska göras, vilket kräver en större arbetsinsats. Förslaget bedöms påverka mindre företag och enskilda skogsägare i större utsträckning än större aktörer. Större företag har i regel bättre förutsättningar genom egna experter och etablerade rutiner.

Att förkorta tiden mellan en avverkningsanmälan och en avverkning bedöms kunna effektivisera markägarens arbete. Att ta bort kravet på särskilda skäl kommer att underlätta för enskilda genom en enklare och mer förutsägbar process.

Förslaget om fördelningen av kostnader för kunskapsinhämtning innebär att kostnaden i ett fåtal fall inte kommer att behöva bäras av den enskilde.

Att föra över handläggningen av mål om beslut enligt skogsvårdslagen till mark- och miljödomstolarna innebär en nackdel för enskilda ur närhetsynpunkt och kan väntas leda till något ökade kostnader för resor för parterna i målen. Samtidigt medför en samlad process effektivitetsvinster för parterna.

Konsekvenser för miljön

Regeringen framhåller att ett borttagande av sambandet mellan en underrättelse om avverkning enligt skogsvårdslagen och en anmälan om samråd enligt miljöbalken förutsätter att tydliga föreskrifter anger de fall när en anmälan om samråd ska göras enligt miljöbalken och en tydlig vägledning för markägaren. Detta ökar tydligheten för enskilda och minskar risken för att åtgärder som väsentligt påverkar naturvärden genomförs. Detta bör innebära positiva effekter för miljön och klimatet.

Förslaget om fördelningen av kostnader för kunskapsinhämtning enligt miljöbalkens hänsynsregler innebär enligt regeringen att kostnaden för den kunskap som krävs i större utsträckning ska bäras av staten. Det leder inte till negativa konsekvenser för miljön eller klimatet. Däremot kommer staten att ansvara för kunskap som kan återanvändas och bidra till en bättre överblick än vad enskilda markägare kan åstadkomma. Dessutom innebär förslaget ökade incitament för markägare att investera i naturvård eftersom kostnaden för att ha höga naturvärden på mark där skogsbruk bedrivs blir mer begränsad och förutsebar.

Att förkorta tiden mellan det att en underrättelse om en skogsbruksåtgärd kommer in till Skogsstyrelsen och åtgärden får påbörjas kommer att minska både allmänhetens, samebyarnas och miljöorganisationernas möjlighet att granska en åtgärd, vilket i förlängningen kan antas få negativa konsekvenser för miljövärden. Dock bör tillsynen enligt skogsvårdslagen inte vara beroende av allmänheten utan baseras på den tillsynsplan som beslutas av Skogsstyrelsen. En förkortning av tiden till tre veckor ger enligt regeringen möjlighet till insyn och deltagande även i fortsättningen. Åtgärder som kan få en väsentlig påverkan på naturmiljön kommer att hanteras enligt miljöbalkens regelverk. Det kan finnas en ökad risk för skador på kulturlämningar om åtgärder hinner påbörjas innan Skogsstyrelsens handläggning har avslutats.

Att föra över handläggningen av mål om beslut enligt skogsvårdslagen från förvaltningsdomstolarna till mark- och miljödomstolarna bedöms i propositionen inte ha några konsekvenser för miljön. Inte heller förslaget att Skogsstyrelsen ska vara part när ideella miljöorganisationer överklagar myndighetens beslut bedöms ha några konsekvenser för miljön.

Kompletterande information

Sveriges åtaganden om biologisk mångfald

På internationell nivå finns, förutom FN:s konvention om biologisk mångfald som redogjorts för tidigare i detta betänkande, även mål om biologisk mångfald i Agenda 2030 för hållbar utveckling. Hållbarhetsmål 15 i Agenda

2030 handlar om ekosystemen och biologisk mångfald. Delmål 15.2 handlar om att främja hållbart skogsbruk, stoppa avskogningen och återställa utarmade skogar. Till 2020 skulle genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar främjas, avskogningen stoppas, utarmade skogar återställas och nybeskogningen och återbeskogningen i hela världen kraftigt öka.

På nationell nivå har riksdagen beslutat om 16 nationella miljö kvalitetsmål. Målet Levande skogar berör särskilt skogsbruket och har följande definition: Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljö värden och sociala värden värnas.

Sveriges miljö kvalitetsmål följs upp årligen. Naturvårdsverket samordnar arbetet med miljö målsuppföljningen i samråd med andra berörda myndigheter. Skogsstyrelsen ansvarar för uppföljning och utvärdering av miljö kvalitetsmålet Levande skogar. En fördjupad utvärdering görs vart fjärde år. Regeringen redovisar varje år i budgetpropositionen resultatet av arbetet med miljö målen.

Motionerna

Regeringens lagförslag

I kommittémotion 2025/26:4147 av Rebecka Le Moine m.fl. (MP) föreslår motionärerna att riksdagen ska avslå regeringens proposition.

Kajsa Fredholm m.fl. (V) föreslår i kommittémotion 2025/26:4141 att riksdagen ska avslå regeringens proposition förutom förslaget om att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till en mark- och miljö domstol i stället för som i dag till en förvaltningsdomstol.

Tydliggörande av samrådsplikten

Motionärerna i kommittémotion 2025/26:4145 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2 föreslår ett tillkännagivande om att regeringen ska redogöra för vilka skogsbruksåtgärder som i framtiden ska utlösa samrådsplikt enligt 12 kap. 6 § miljö balken.

Hanteringen av underrättelser om skogsbruksåtgärder

I kommittémotion 2025/26:4144 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 2 föreslår ett tillkännagivande om att regeringen inte ska korta tiden mellan avverkning och avverkningsanmälan från sex veckor till tre veckor.

Produktionshöjande åtgärder och miljö hänsyn

Helena Lindahl m.fl. (C) föreslår i kommittémotion 2025/26:4145 yrkande 1 ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med ett sammanhållet paket med produktionshöjande åtgärder för svenskt skogsbruk.

I kommittémotion 2025/26:4143 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att undanta viss begränsad mark från krav på anläggning av skog.

Konsekvensanalys och uppföljning

I kommittémotion 2025/26:4144 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med en samlad konsekvensanalys av regelförändringarna på skogsområdet.

I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen noggrant bör följa upp och utvärdera konsekvenserna av att frikoppla samrådspunkten från avverkningsanmälan.

I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur de regeländringar som föreslås i propositionen påverkar Sveriges åtaganden om biologisk mångfald.

Utskottets ställningstagande

Skogen har en stor betydelse för Sverige och svensk ekonomi, samtidigt som den tillhandahåller andra viktiga värden för bl.a. rekreation, klimatnytta och ekosystemtjänster. Liksom regeringen vill utskottet framhålla att ett aktivt skogsbruk med hög tillväxt ger förutsättningar att öka tillgången till hållbart producerad biomassa, vilket i sin tur bidrar till att upprätthålla balansen mellan de två jämställda skogspolitiska målen. För att uppnå detta behövs tydliga och förutsägbara regler för skogsbruket. Utskottet ser därför positivt på att regeringen nu lämnar förslag till regelförenklingar inom skogsområdet som innebär att regelverket blir både tydligare och enklare, vilket stärker äganderätten och gör regelverket mer förutsägbart för skogsägarna.

I propositionen föreslår regeringen bl.a. att en anmälan för samråd enligt miljöbalken endast ska ske om det framgår av föreskrifter som regeringen bestämmer. Reglerna om samråd enligt miljöbalken är en viktig del av arbetet med att bevara naturvärden och uppfylla Sveriges internationella och EU-rättsliga åtaganden. Liksom regeringen anser utskottet dock att den nuvarande kopplingen mellan avverkningsanmälan och anmälan för samråd innebär att det är svårt att avgöra vilket regelverk som ska tillämpas – ett förhållande som påverkar rättssäkerheten och ökar risken för felaktiga beslut. Att ta bort denna koppling kan samtidigt medföra en risk för att naturvärden inte uppmärksammas i samband med en avverkning. Som regeringen anför kan denna risk dock motverkas genom att det tas fram en förordning som tydliggör i vilka fall skogsbruksåtgärder bedöms kunna väsentligt ändra naturmiljön. Sammantaget ser utskottet positivt på de förändringar som regeringen föreslår när det gäller anmälan om samråd enligt miljöbalken och avverkningsanmälan.

Liksom regeringen anser utskottet att kravet på markägare att bekosta inhämtning av nödvändig kunskap kan innebära problem för en skogsägare i de fall det rör sig om en omfattande kunskapsinhämtning. Det är samtidigt, som regeringen framhåller, viktigt att öka incitamenten för skogsägare att

fortsätta att generera höga naturvärden. Förslaget om att begränsa skogsägares kostnad för kunskapsinhämtning kommer att bli en viktig del i detta arbete.

Att en skogsbruksåtgärd i dag kan prövas i parallella processer i olika domstolsslag kan leda till otydliga processer och motstridiga beslut. Utskottet välkomnar därför förslaget om att alla beslut om skogsbruksåtgärder ska prövas av mark- och miljödomstolarna. Utskottet anser vidare att förändringen i överklagandefristen för miljöorganisationer är påkallad ur ett förutsägbarhetsperspektiv och delar regeringens bedömning att fördelarna med förslaget överväger nackdelarna.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom regeringens lagförslag och anser att riksdagen bör bifalla propositionen och avslå motionerna 2025/26:4141 (V) och 2025/26:4147 (MP).

Regeringens lagförslag bör dock ändras för att det ska stå i överensstämmelse med annan lagstiftning. I propositionen föreslås ändringar i 16 kap. 13 § och 29 kap. 4 § miljöbalken. Riksdagen beslutade den 29 april 2026 att ändra lydelsen av 29 kap. 4 § miljöbalken (prop. 2025/26:108, bet. 2025/26:MJU19, rskr. 2025/26:227, SFS 2026:507). Riksdagen beslutade den 3 juni 2026 att ändra lydelsen av 16 kap. 13 § miljöbalken (prop. 2025/26:178, bet. 2025/26:FöU16, rskr. 2025/26:319, SFS 2026:935). Båda ändringarna ska träda i kraft i juli 2026. Dessa ändrade lydelser har beaktats i utskottets lagförslag i bilaga 3. Utskottet tillstyrker således regeringens lagförslag men med de ändringar som framgår av utskottets lagförslag i bilaga 3.

Utskottet övergår nu till att behandla motionsyrkanden med förslag till tillkännagivanden till regeringen i frågor som anknyter till lagförslaget.

Som framgått ovan ställer sig utskottet bakom regeringens förslag om att samrådsskyldigheten enligt miljöbalken i detta avseende ska regleras på förordningsnivå. Utskottet konstaterar vidare att det av framgår propositionen att regeringen avser att ge Skogsstyrelsen i uppdrag att utarbeta både ett förslag till en förordning och en vägledning. Detta kommer att förbättra markägares förutsättningar att följa regelverket. Utskottet kommer noga att följa det fortsatta arbetet i denna fråga. Mot denna bakgrund bedömer utskottet att det inte finns skäl att rikta något tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2025/26:4145 (C) yrkande 2. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

I propositionen gör regeringen bedömningen att tiden mellan det att en avverkningsanmälan har kommit in till Skogsstyrelsen och att en åtgärd får påbörjas bör kortas från sex veckor till tre veckor. Med hänsyn bl.a. till det ökade användandet av digitala verktyg och Skogsstyrelsens användning av automatiserade system delar utskottet denna bedömning. Utskottet noterar vidare att regeringen avser att ge Skogsstyrelsen ett utvärderingsuppdrag där man särskilt ska beakta de risker och eventuella effekter som en förkortad frist har haft på skog med höga naturvärden. Utskottet avstyrker därmed motion 2025/26:4144 (S) yrkande 2.

I likhet med regeringen anser utskottet att ytterligare åtgärder bör vidtas för att öka den skogliga tillväxten och tillgången till hållbart producerad inhemsk biomassa. Av propositionen framgår att ett antal av skogsutredningens förslag

som berör produktionshöjande åtgärder bereds vidare. Utskottet vill inte föregripa detta pågående arbete och avstyrker därmed motion 2025/26:4145 (C) yrkande 1.

Av propositionen framgår att både Skogsstyrelsen och Miljömålsberedningen har lämnat förslag om att avskaffa återbesogningsplikten på viss mark och att frågan bereds inom Regeringskansliet. Med hänvisning till detta pågående arbete avstyrker utskottet motion 2025/26:4143 (SD).

Utskottet ser positivt på att regeringen prioriterar de skogspolitiska frågorna och har lämnat flera propositioner som berör skogsrelaterade frågor under mandatperioden. Utskottet konstaterar att denna proposition innehåller en redovisning och analys av de konsekvenser som de föreslagna lagändringarna bedöms medföra i enlighet med de krav som ställs på beredning av lagförslag. Utskottet ser inget behov av att genomföra någon samlad konsekvensanalys av samtliga genomförda eller presenterade förslag på skogsområdet. Motion 2025/26:4144 (S) yrkande 1 avstyrks därmed.

Utskottet konstaterar att regeringen i propositionen tar upp frågan om eventuella risker med att frikoppla samrådplikten från skyldigheten att göra en avverkningsanmälan. Regeringens förslag om att reglera frågan om samrådsskyldighet på förordningsnivå är enligt utskottet ett lämpligt sätt att hantera frågan. Utskottet förutsätter vidare att regeringen följer effekterna av de regelförändringar som görs. Det finns därmed inte skäl att rikta något tillkännagivande till regeringen i linje med vad som efterfrågas i motion 2025/26:4144 (S) yrkande 3. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

När det gäller frågan om Sveriges åtaganden om biologisk mångfald vill utskottet framhålla att regeringen i propositionen anför att den har en tydlig ambition om att skyddsvärda skogar ska bevaras genom formellt skydd, skogsägarnas frivilliga avsättningar och miljöhänsyn vid avverkning. I propositionen lyfter regeringen fram Sveriges internationella och EU-rättsliga åtaganden när det gäller biologisk mångfald. Utskottet vill vidare hänvisa till den uppföljning och utvärdering som görs årligen av bl.a. miljö kvalitetsmålet Levande skogar och som redovisas i budgetpropositionen. Motion 2025/26:4144 (S) yrkande 4 kan mot denna bakgrund lämnas utan bifall. Motionsyrkandet avstyrks därmed.

Reservationer

1. Avslag på propositionen, punkt 1 (MP)

av Emma Nohrén (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4147 av Rebecka Le Moine m.fl. (MP).

Ställningstagande

Propositionen tar skogspolitiken i en riktning mot en mer intensiv produktion utan tillräcklig hänsyn till natur, miljö och klimat. Den innebär en förstärkning av den rådande inriktningen på skogsbruket, som utgör ett hot mot en stor mängd arter och unika ekosystem, och som gör skogarna mer sårbara för klimatförändringarna, medför omfattande kolförluster och förbiser rennäringens behov.

Dagens skogspolitik främjar inte variation inom skogsbruket och bygger därmed inte mer motståndskraftiga skogar. Politiken utgår inte från värden som klimatanpassning, mångfunktionalitet och hänsyn till samernas rättigheter. Dagens skogspolitik bibehåller och stärker inte heller den biologiska mångfalden i tillräcklig utsträckning för att stoppa och vända förlusten av arter och unika ekosystem. Den säkrar inte heller långsiktig tillgång till skogsråvara och bidrar inte till ett högre förädlingsvärde inom skogsbruket.

För skogslandskapet som helhet innebär regeringens proposition därför en klar försämring, från ett dåligt utgångsläge. Dessutom ökar propositionen kraftigt risken för att våra biologiskt sett mest värdefulla skogar – urskogar, naturskogar, kontinuitetsskogar och nyckelbiotoper – går förlorade. Förslagen innebär sammantaget en försämring som riskerar att vara mer omfattande än de enskilda delarna var för sig, eftersom förslagen förstärker varandra.

Regeringen föreslår att samrådsskyldigheten enligt 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken ska gälla endast i de fall regeringen bestämmer det i föreskrifter. Regeringen uppger i propositionen att man mot bakgrund av kritiken inte avser att genomföra utredningens förslag om en uttömmande lista. I stället presenterar man ett förslag på en annan lösning, som avhandlas på totalt fem meningar. Det är inte möjligt att förstå hur regeringen avser att utforma det nya systemet. Det automatiska samrådsförfarandet är i dagsläget en central del för både markägarens rättssäkerhet och skyddet av naturmiljön. Om det förfarandet ska upphävas till förmån för ett nytt system, behöver regeringen beskriva det nya systemet på mer än fem meningar. Det saknas dessutom

beredningsunderlag. Det är inte rimligt att begära att riksdagen ska godkänna ett så bristfälligt beskrivet och utrett förslag. Dessutom saknas en konsekvensanalys, vilket är ett grundläggande beredningskrav.

Regeringen anför i propositionen att tiden mellan det att en avverkningsanmälan har kommit in till Skogsstyrelsen och tidpunkten när åtgärden får påbörjas bör kortas från sex veckor till tre veckor. Efter kritik från remissinstanserna har regeringen föreslagit att tiden ska kortas något mindre än enligt skogsutredningens förslag på tio dagar. Även regeringens förslag innebär dock en omfattande försvagning av naturskyddet. Skogsstyrelsens möjligheter att utöva tillsyn försämrats. Den demokratiska förankringen och möjligheterna till kommunikation, delgivning och rätt till inflytande för civilsamhället och samebyarna försvagas. Regeringen förbiser att tidsfristen inte enbart syftar till att Skogsstyrelsen ska göra sin bedömning utan även till att andra intressenter ska kunna ta del av ärendet. Kritiken mot utredningens förslag om tio dagar kvarstår i sak, och regeringen redogör inte för hur förslaget om tre veckor substantiellt skiljer sig från förslaget om tio dagar i nämnda avseenden.

Regeringen för fram en rad andra förslag och bedömningar i propositionen. Dessa måste analyseras mot bakgrund av de ovannämnda förslagen, som innebär en stor risk för en omfattande försvagning av natur- och miljöskyddet och den demokratiska förankringen, och en alltmer intensiv produktion. Regeringens förslag och bedömningar måste också analyseras mot bakgrund av övriga förslag inom skogspolitiken.

Förslaget om att i miljöbalken införa en begränsning av markägarens kostnader för kunskapsinhämtning om en skogsbruksåtgärds påverkan på arter och natur- och miljövärden är otillräckligt analyserat och krockar med miljöbalkens systematik. Det är av stor vikt att staten stöttar markägarna i att uppfylla lagstiftningens kunskapskrav. Det bör dock göras på ett bättre sätt.

Jag delar regeringens analys att den föreslagna förändringen i överklagandetiden för miljöorganisationer riskerar att medföra att ideella miljöorganisationer som inte känner till beslutet kan förlora möjligheten att överklaga. Till skillnad från regeringen anser jag dock att en sådan konsekvens som regeringen beskriver inte är acceptabel och att konsekvenserna av förslaget inte är tillräckligt utredda.

Mot denna bakgrund anser jag att riksdagen bör avslå regeringens förslag.

2. Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk, punkt 2 (V)

av Andrea Andersson Tay (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

- a) avslår regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken,

b) avslår regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

c) antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar i de delar det avser 2 kap. 2 och 8 §§ samt 3 kap. 1 § och avslår lagförslaget i övrigt,

d) antar regeringens förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429),

e) antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:242 punkterna 2 och 4 samt motion

2025/26:4141 av Kajsa Fredholm m.fl. (V),

bifaller delvis proposition 2025/26:242 punkt 3 och avslår proposition 2025/26:242 punkterna 1 och 5.

Ställningstagande

Propositionen är ett resultat av skogsutredningen. Av utredningens direktiv framgår tydligt att syftet med utredningen är att stärka avregleringen och produktionen inom skogsbruket. Samtidigt hävdar man att målen för skogspolitiken i skogsvårdslagen, om att produktions- och miljömål ska vara jämställda, ska kvarstå. Det går helt enkelt inte ihop.

Regeringen tycks bortse från att vi befinner oss i en kris för både ekosystemen och klimatet och att den samlade kunskapen visar att utvecklingen för miljötillståndet i skogen sedan flera år går åt fel håll. I den senaste fördjupade utvärderingen av miljömålet Levande skogar (2023) konstaterade Skogsstyrelsen att den främsta orsaken till miljöproblemen i skogsbruket är kombinationen av att det saknas incitament att värna miljön och att det finns starka ekonomiska incitament för ett produktionsinriktat skogsbruk, samtidigt som politiken ger frihet att prioritera virkesproduktionen. Skogsstyrelsen konstaterade att den svenska modellen med ”frihet under ansvar” haltar eftersom incitamenten i praktiken bara är inriktade på produktion i brukandet och förvaltandet av skogen. I den nyligen publicerade rapporten Biologisk mångfald i skogen (rapport 2026:07) fastslår Skogsstyrelsen att tillståndet för den biologiska mångfalden i Sveriges skogar är allvarligt. Bakomliggande orsaker är bl.a. ett storskaligt trakthyggesbruk med begränsad miljöhänsyn. Myndigheten konstaterar att biologisk mångfald i skogen är en central ekonomisk resurs och en grundläggande förutsättning för skogsekosystemens funktion och leveransen av ekosystemtjänster som virkesproduktion, klimatreglering, vattenrening, erosionsskydd, översvämningsskydd och rekreationsvärden. En minskad biologisk mångfald kan därför få negativa effekter för både miljön och samhällsekonomin. Internationella studier visar att förlusten av naturkapital redan i nuläget påverkar den ekonomiska tillväxten, den finansiella stabiliteten och försörjningssystemen negativt. Trots detta

uppskattar man i rapporten att 26 000 hektar skog med höga naturvärden avverkas årligen i Sverige.

Trots den kris som skogarnas ekosystem befinner sig i väljer regeringen och Sverigedemokraterna att lägga fram en proposition som försämrar skyddet av naturen och den biologiska mångfalden. Förslagen innebär att kopplingen mellan skogsvårdslagen och miljöbalken försvagas, vilket riskerar att försämma möjligheterna till miljöprövning och hänsynstagande.

Att förkorta tiden mellan en avverkningsanmälan och tidpunkten då åtgärden kan påbörjas försämrar möjligheterna att ta hänsyn vid en avverkning. Det begränsar även möjligheterna för allmänheten och ideella organisationer att kunna ta del av anmälningar och föra fram synpunkter före avverkning. Myndigheten för civilt försvar har varnat för att en kortare handläggningstid försvårar riskbedömningar kopplade till naturolyckor som ras, skred och översvämningar. Naturskyddsföreningen anser att förslaget försämrar Skogsstyrelsens möjlighet att utöva tillsyn. Svenska Turistföreningen och Svenskt Friluftsliv menar att förslaget försämrar tillsynen och att det riskerar höga natur- och rekreationsvärden.

Jag och mitt parti delar remissinstansernas kritik. Förslagen i propositionen försämrar skyddet av biologisk mångfald och försvagar möjligheterna att uppnå ett långsiktigt hållbart skogsbruk.

Jag ställer mig endast bakom förslaget om att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till en mark- och miljödomstol i stället för som i dag till en förvaltningsdomstol. Det är rimligt att alla överklaganden samlas i samma domstolsslag, vilket kan leda till en mer enhetlig och effektiv prövning. I övrigt anser jag att propositionen bör avslås.

3. Tydliggörande av samrådsplikten, punkt 3 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4145 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 2.

Ställningstagande

Hanteringen av den förändrade samrådsplikten är ett flagrant exempel på att regeringen inte har prioriterat skogsfrågorna. Att ta bort kopplingen mellan en avverkningsanmälan och en anmälan för samråd är i grunden en reform som jag och mitt parti kan sympatisera med eftersom den har potential att minska

onödig byråkrati. Regeringens genomförande framstår dock som ett hafsverk som riskerar att skapa stor osäkerhet för landets skogsägare.

Regeringen föreslår att ändringen ska genomföras först när det finns regelverk och myndighetsvägledning på plats som förtydligar vilka åtgärder som framöver ska omfattas av krav på samråd enligt miljöbalken. När den förordningen och vägledningen ska ha arbetats fram framgår däremot inte. I praktiken är det därmed ingen som vet när reformen kommer att träda i kraft. I och med att regeringen inte kan redogöra för vilka skogsbruksåtgärder som i framtiden faktiskt ska kräva samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken går det inte heller att säga vilka konsekvenserna blir av reformen. Man överlämnar helt till Skogsstyrelsen att ta fram nya allmänna råd utan att ge några politiska riktlinjer.

Detta är ett oacceptabelt sätt att hantera en lagstiftning som direkt påverkar enskildas äganderätt och rättssäkerhet. Flera remissinstanser, däribland Skogsstyrelsen, har pekat på risken för ökad otydlighet. Utan en tydlig lista eller vägledning från regeringen lämnas skogsägarna i ett rättsligt vakuum, med risken att en anmälan görs i onödan eller, ännu värre, att man omedvetet bryter mot lagen. Detta är motsatsen till ett tydligt och förutsägbart regelverk. Regeringen bör därför snarast redogöra för vilka principer och vilka typer av åtgärder som i framtiden ska utlösa samrådsplikten så att det går att ta ställning till hela förslaget. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

4. Hanteringen av underrättelser om skogsbruksåtgärder, punkt 4 (S)

av Åsa Westlund (S), Malin Larsson (S), Tomas Kronståhl (S), Jytte Guteland (S) och Aida Birinxhiku (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4144 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen gör i propositionen bedömningen att Skogsstyrelsens handläggningstid för avverkningsanmälningar bör kortas ned från sex veckor till tre veckor. Detta riskerar att försämra myndighetens möjligheter att göra fullgoda bedömningar och fullgöra sitt tillsynsuppdrag. Regeringens förslag innebär att utrymmet för bedömningar och tillsyn minskar, i stället för att regeringen åtgärdar de materiella bristerna i det regelverk som regeringen själv har

möjlighet att förändra. Förslaget riskerar därmed att göra det enklare att kringgå regelverket. Vi anser därför att regeringen inte ska korta ned tiden mellan en avverkningsanmälan och en avverkning från sex veckor till tre veckor. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

5. Produktionshöjande åtgärder och miljöhänsyn, punkt 5 (SD)

av Martin Kinnunen (SD), Staffan Eklöf (SD), Mattias Eriksson Falk (SD) och Victoria Tiblom (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4143 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) och avslår motion

2025/26:4145 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi välkomnar propositionen, som bygger på en gedigen utredning. Vi behöver slå vakt om den frihet under eget ansvar som vi haft i Sverige sedan skogs- vårdslagen justerades 1993 och som under det senaste decenniet alltmer kommit att inskränkas. Friheten inom svenskt skogsbruk har fungerat som en motor för tillväxt. När skogsbrukare ges förtroendet att förvalta sin mark utifrån lokala förutsättningar i stället för stelbenta regleringar skapas förutsättningar för investeringsvilja, innovation och naturhänsyn.

Vi anser dock att det finns viss förbättringspotential. Sedan 1993 lägger svensk skogslagstiftning lika stor vikt vid produktion och miljöhänsyn. Det är lika viktigt att möjliggöra hög tillväxt och ett stort virkesuttag som det är att bevara miljövärden. Dessa värden står ibland i konflikt med varandra. Därför är det viktigt att hitta åtgärder som kan gynna ett av värdena mycket utan att nämnvärt påverka det andra negativt.

Kravet på återbeskogning av skogsmark efter bl.a. avverkning borgar för god skoglig produktion och är av godo. Det finns dock ett par situationer där viktiga miljövärden drabbas negativt och där ett undantag skulle kunna göras.

Brynmiljöer, dvs. gränsområdet mellan skog och jordbruksmark, kan härbärgera viktig biologisk mångfald om de utgör en mjuk övergång mellan skog och jordbruksmark, med buskar och enstaka träd. De mjuka brynen har också andra fördelar. De utgör en god miljö för vilt och kan rätt utformade minska risken för stormskador på skogsbeståndet och sannolikt minska betesskador på detsamma. Brynens naturliga långsträckta utbredning gör

också att de kan fungera som spridningskorridorer för biologisk mångfald. Återbeskogningskravet hindrar markägare från att anlägga sådana mjuka bryn.

Ett undantag för skogsbryn kan ha små negativa effekter på skoglig tillväxt, eftersom arealen fullstor skog och virkesproduktionen minskar. Effekterna är dock mycket begränsade, särskilt de första årtiondena. Även på den mark där det inte återplanteras växer de första åren mycket biomassa upp. Eftersom ett undantag endast skulle ge möjlighet till frivilligt skapande av mjuka bryn och inte innebär något krav kommer endast en mindre del av markägarna att göra så. Endast en liten fraktion av skogsmarken är dessutom avverkningsmogen varje år. De mjuka brynnens positiva påverkan på det angränsande skogsbeståndet via minskad stormfällning och minskade betesskador torde också begränsa förlusten av kolinlagring och virkesproduktion.

Viss mark kan naturligt ha en mer eller mindre öppen karaktär inom skogsbestånd. På delar av hyggen kan biologiskt värdefulla öppna miljöer uppstå naturligt. Återbeskogningskravet motverkar att den marken förblir öppen. Det bör bli tydligare att markägaren frivilligt ska kunna ta den naturhänsyn som det innebär att inte plantera sådana ytor. Därför bör ett undantag från återbeskogningsplikten göras för dessa ytor.

Skogsvårdslagens krav på återplantering bör inte heller hindra markägare från att göra andra punktinsatser i sin skogsmark för att gynna naturvärden. Det finns redan i dag undantag för mark som på grund av särskilda förhållanden inte bör tas i anspråk för virkesproduktion. Men ett undantag med syftet frivillig naturhänsyn bör bli tydligt. Skogsägare ska inte hindras från att frivilligt ta hänsyn till naturen.

Det som anförs ovan om att undanta viss begränsad mark från krav på anläggning av skog bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

6. Produktionshöjande åtgärder och miljöhänsyn, punkt 5 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4145 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 1 och

avslår motion

2025/26:4143 av Martin Kinnunen m.fl. (SD).

Ställningstagande

I propositionen lägger regeringen fram ett antal förslag som syftar till att förenkla för Sveriges skogsägare. Förslagen ligger i linje med mitt partis politik och är i grunden efterlängttade. Förslagen kommer från skogsutredningens delbetänkande. Det var en gedigen utredning med uppdrag att föreslå åtgärder för att stärka äganderätten och främja ett aktivt och hållbart skogsbruk. Propositionen är dock otillräcklig och regeringen har inte prioriterat skogsfrågorna så mycket som den borde under innevarande mandatperiod. Inte minst det sena tillsättandet av skogsutredningen har lett till att regeringen inte har kunnat ta tillvara utredningens alla bra förslag och bedömningar på ett tillfredsställande och sammanhållet sätt.

Mest slående är att regeringen endast hunnit med att behandla en bråkdel av de bedömningar och förslag som skogsutredningen lämnade i sitt slutbetänkande. Dessa ska i stället i stor utsträckning beredas vidare, vilket får till följd att förslag som är centrala för att öka produktionen och klimatnyttan skjuts på en viss framtid. Detta gäller bl.a. förslagen om att införa ett bredare mått för skogens samlade klimatnytta, en förändrad syn på naturvårdsavsättningar och miljöhänsyn, inklusive skydd för fåglar, lösningsförslag för miljö kvalitetsmålet Levande skogar och ett nytt nationellt forskningsprogram om skogsskötsel.

Jag och mitt parti hade förväntat oss att propositionen skulle innehålla ett mer sammanhållet paket av produktionshöjande åtgärder från slutbetänkandet som kombinerar rådgivning, investeringar och modern skogsskötsel. I stället får skogsägarna vänta, och svenskt skogsbruk lämnas utan de verktyg som behövs för att möta samhällets krav på minskat gas- och oljeberoende. Om Sverige ska klara av att ersätta fossilbaserade drivmedel och material med förnybara och inhemskt producerade alternativ måste vi också vara beredda att öka den hållbara tillväxten och uttaget från våra skogar. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma med ett sammanhållet paket av produktionshöjande åtgärder för svenskt skogsbruk. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

7. Konsekvensanalys och uppföljning, punkt 6 (S)

av Åsa Westlund (S), Malin Larsson (S), Tomas Kronståhl (S), Jytte Guteland (S) och Aida Birinxhiku (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4144 av Åsa Westlund m.fl. (S) yrkandena 1, 3 och 4.

Ställningstagande

Regeringen har under våren 2026 presenterat tre olika dokument med förslag till regelförändringar som berör skogsbruket. Utöver den aktuella propositionen har regeringen presenterat promemorian Skyddet genom nationell fridlysning anpassas till arternas skyddsbehov och andra angelägna intressen (KN 2025/01529) och proposition 2025/26:230 Ersättning vid rådhetsinskränkningar till följd av artskyddet.

Det är välkommet att regeringen till slut har tagit vidare det arbete som påbörjades under den förra mandatperioden för att förändra artskyddet och klargöra skogsägares ersättningsrätt, men tyvärr har det dröjt nästan en hel mandatperiod för regeringen att ta fram konkreta förslag. Regeringen har inte heller tagit det långsiktiga och breda helhetsgrepp som hade behövts för att skapa tydliga förutsättningar. Ett sådant helhetsgrepp hade krävts för att få till en hållbar balans mellan brukande och miljöhänsyn. Regeringen har i stället presenterat en mängd olika utredningar och förslag som gör det svårt att överblicka konsekvenserna av förslagen i sin helhet.

Regeringen bör därför återkomma med en samlad konsekvensanalys av de regelförändringar på skogsområdet som regeringen har presenterat under mandatperioden. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

Regeringen har under mandatperioden för svensk räkning skrivit under internationella förpliktelser för att skydda biologisk mångfald. Trots detta saknas en redogörelse i propositionen för hur detta ska hanteras. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur de regeländringar som föreslås i propositionen påverkar Sveriges åtaganden om biologisk mångfald. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

Regeringens förslag om att frikoppla samrådsskyldigheten från avverkningsanmälan kräver noggrann uppföljning. När samrådsskyldigheten bara ska gälla i de fall regeringen beslutar om det flyttas mer ansvar över på den enskilda skogsägaren att själv avgöra vad som gäller. Det är också svårt att förutse konsekvenserna av den föreslagna förändringen eftersom regeringens kommande föreskrifter om dess utformning också kan påverka om Sverige uppfyller EU-rätten i fråga om artskydd och förnybartdirektivet. Regeringen har i propositionen aviserat att den avser att ge Skogsstyrelsen i uppdrag att följa upp den förkortade tidsfristen. Det är bra, men utifrån det som anføres ovan anser vi att regeringen också behöver följa upp och utvärdera effekterna av att frikoppla samrådspflichten från avverkningsanmälan. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:242 Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429).
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Följdmotionerna

2025/26:4141 av Kajsa Fredholm m.fl. (V):

Riksdagen avslår proposition 2025/26:242 förutom förslaget om att beslut enligt skogsvårdslagen ska överklagas till mark- och miljödomstol i stället för som i dag till förvaltningsdomstol.

2025/26:4143 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanta viss begränsad mark från krav på anläggning av skog och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4144 av Åsa Westlund m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en samlad konsekvensanalys av regelförändringarna på skogsområdet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avstyrka förslaget om att korta tiden mellan avverkning och avverkningsanmälan från sex till tre veckor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen noggrant bör följa upp och utvärdera konsekvenserna av att

frikoppla samrådsplikten från avverkningsanmälan och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en redogörelse för hur de i propositionen föreslagna regeländringarna påverkar Sveriges åtaganden om biologisk mångfald och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4145 av Helena Lindahl m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med ett sammanhållet paket med produktionshöjande åtgärder för svenskt skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska redogöra för vilka principer och skogsbruksåtgärder som i framtiden ska kräva samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4147 av Rebecka Le Moine m.fl. (MP):

Riksdagen avslår regeringens proposition 2025/26:242 Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken

dels att 16 kap. 13 §, 26 kap. 21 § och 29 kap. 4 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas två nya paragrafer, 12 kap. 6 b och c §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

6 b §

Skyldigheten att anmäla en skogsbruksåtgärd enligt skogsvårdslagen (1979:429) för samråd enligt 6 § gäller endast om det följer av föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 6 c § 1.

6 c §

Regeringen får meddela föreskrifter om

- 1. vilka skogsbruksåtgärder enligt skogsvårdslagen (1979:429) som ska anmälas för samråd enligt 6 §, och*
- 2. vilka uppgifter en anmälan ska innehålla.*

16 kap.

13 §¹

Överklagbara domar och beslut om tillstånd, godkännande eller dispens enligt denna balk, om upphävande av skydd av områden enligt 7 kap. eller om tillsyn enligt 10 kap. eller i sådana frågor enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, får överklagas av en ideell förening eller en annan juridisk person som

1. har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen,
2. inte är vinstdrivande,
3. har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och
4. har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

¹ Senaste lydelse 2023:632.

Rätten att överklaga enligt första stycket gäller även om överklagandet enbart avser ett villkor eller en annan bestämmelse i domen eller beslutet och även om domen eller beslutet är resultatet av en prövning enligt 22 kap. 26 §, 24 kap. 2, 3, 5, 7, 10, 13 eller 13 a § denna balk eller en prövning enligt 7 kap. 13, 14 eller 16 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Rätten att överklaga enligt första stycket gäller dock inte domar och beslut som rör Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt.

Den som vill överklaga med stöd av första eller andra stycket ska göra det innan tiden för överklagande har gått ut för parterna och sakägarna.

Den som vill överklaga med stöd av första eller andra stycket ska göra det innan tiden för överklagande har gått ut för parterna och sakägarna. *Om överklagandet avser ett beslut om en skogsbruksåtgärd, ska tiden räknas från den dag då beslutet meddelades.*

26 kap.

21 §

Tillsynsmyndigheten får förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd som det finns bestämmelser om i denna balk eller i föreskrifter som meddelats med stöd av balken, att till myndigheten lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen. Detsamma gäller också för den som annars är skyldig att avhjälpa olägenheter från sådan verksamhet.

Skogsstyrelsen får förelägga en markägare att lämna in uppgifter eller handlingar som avser sådan kunskap som enligt 2 kap. 2 § behövs för tillsynen med anledning av en skogsbruksåtgärd enligt skogsvårdslagen (1979:429) om kostnaden för att följa förelagandet uppgår till ett belopp som motsvarar högst tre procent av värdet av den berörda delen av fastigheten.

29 kap.

4 §

För otillåten miljöverksamhet döms till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. påbörjar eller bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd utan tillstånd eller godkännande eller utan att ha gjort en anmälan, eller efter att ha gjort en anmälan påbörjar en verksamhet eller åtgärd utan att följa en föreskriven tidsfrist, allt enligt vad som krävs i

a) bestämmelsen i 7 kap. 28 a § om skydd för särskilda naturområden, om verksamheten eller åtgärden inte omfattas av ett tillstånd eller en dispens enligt bestämmelserna i 9 eller 11–15 kap.,

b) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 9 kap. 6 § om miljöfarliga verksamheter,

c) bestämmelsen i 9 kap. 6 c § om anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter,

d) bestämmelserna i 11 kap. eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 11 kap. om vattenverksamheter,

e) bestämmelsen i 11 kap. 9 b § tredje stycket om anmälningspliktiga vattenverksamheter,

f) bestämmelsen i 11 kap. 22 § om att ta en anläggning för bortledning av grundvatten ur bruk,

g) bestämmelsen i 12 kap. 6 § eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 12 kap. 6 § om att en verksamhet eller åtgärd ska anmälas för samråd,

g) bestämmelsen i 12 kap. 6 § eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 12 kap. 6 eller 6 c § om att en verksamhet eller åtgärd ska anmälas för samråd,

h) bestämmelsen i 13 kap. 12 § om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer och om att släppa ut produkter som innehåller eller består av sådana organismer på marknaden,

i) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 13 kap. 16 § om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer,

j) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 14 kap. 8 § om hantering, införsel, utförsel, tillstånd, godkännande eller anmälan av kemiska produkter, biotekniska organismer eller varor,

k) bestämmelserna i artikel 56 i förordning (EG) nr 1907/2006 om försäkringar för att få använda ett ämne som anges i bilaga XIV till den förordningen eller släppa ut ett sådant ämne på marknaden,

l) bestämmelserna i artikel 28.1 i förordning (EG) nr 1107/2009 om krav på produktgodkännande av växtskyddsmedel,

m) bestämmelserna om krav på godkännande av biocidprodukter i artikel 17.1 i förordning (EU) nr 528/2012,

n) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 15 § om krav på tillstånd för yrkesmässig drift av en producentansvarsorganisation för avfall från elektriska och elektroniska produkter, eller

o) bestämmelserna i 17 kap. om regeringens tillåtlighetsprövning, eller
2. i egenskap av innehavare av det tillstånd eller det beslut om tillåtlighet, godkännande eller dispens som gäller för verksamheten eller åtgärden och som har meddelats med stöd av balken, förordning (EG) nr 1907/2006, förordning (EG) nr 1107/2009 eller förordning (EU) nr 528/2012 bryter mot ett villkor eller en bestämmelse i tillståndet eller i beslutet.

I fråga om ett villkor eller en bestämmelse om buller (bullervillkor) som har angetts i ett sådant tillstånd eller beslut som avses i första stycket 2 ska det förhållandet att en bostadsbyggnad är utsatt för omgivningsbuller i strid med bullervillkoret inte anses utgöra ett brott mot villkoret, om

1. byggnaden ingår i ett område med detaljplan eller omfattas av ett bygglov enligt plan- och bygglagen (2010:900),

2. det i planbeskrivningen till planen eller i lovet har angetts beräknade bullervärden och omgivningsbullret inte överskrider dessa värden, och

3. beräkningen av bullervärdena har gjorts med hänsyn till intresset att förebygga olägenhet för människors hälsa.

Ansvar ska inte dömas ut enligt denna paragraf, om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt 1 § eller om gärningen omfattas av en före-

skrift som regeringen har meddelat med stöd av 30 kap. 1 § om skyldighet att betala miljöstraffavgift.

---

1. Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer i fråga om 12 kap. 6 b § och i övrigt den 1 januari 2027.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för överklagande enligt 16 kap. 13 § av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)

Härigenom föreskrivs att 40 § skogsvårdslagen (1979:429)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Skogsstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas till *allmän förvaltningsdomstol*.

Naturvårdsverket får överklaga Skogsstyrelsens beslut i fall som avses i 25 § andra stycket.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

40 §²

Skogsstyrelsens beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen får överklagas till *mark- och miljödomstol*.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1993:553.

² Senaste lydelse 2018:365. Ändringen innebär bl.a. att tredje stycket tas bort.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 och 8 §§, 3 kap. 1 § och 5 kap. 2 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Ett tekniskt råd ska ha teknisk eller naturvetenskaplig utbildning och erfarenhet av sådana sakfrågor som domstolen prövar.

En särskild ledamot ska ha erfarenhet av sådana sakfrågor som faller inom Naturvårdsverkets, Havs- och vattenmyndighetens, Boverkets *eller* Lantmäteriets verksamhetsområde, av industriell, kommunal eller areell verksamhet eller av vatten- och avloppsfrågor.

En särskild ledamot ska ha erfarenhet av sådana sakfrågor som faller inom Naturvårdsverkets, Havs- och vattenmyndighetens, Boverkets, Lantmäteriets *eller Skogsstyrelsens* verksamhetsområde, av industriell, kommunal eller areell verksamhet eller av vatten- och avloppsfrågor.

8 §²

Om det ska ingå andra än lagfarna domare i rätten, bestämmer rättsens ordförande med hänsyn till de frågor som prövas i målet eller ärendet och vad som föreskrivs i andra stycket vilka som ska ingå.

När det ingår två eller tre särskilda ledamöter i rätten, ska en av dem ha erfarenhet av sådana sakfrågor som faller inom Naturvårdsverkets, Havs- och vattenmyndighetens, Boverkets *eller* Lantmäteriets verksamhetsområde och en av dem ha erfarenhet av industriell, kommunal eller areell verksamhet eller av sådana sakfrågor som faller inom nämnda förvaltningsmyndigheters verksamhetsområden. I mål enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster ska de särskilda ledamöterna ha erfarenhet av vatten- och avloppsfrågor.

När det ingår två eller tre särskilda ledamöter i rätten, ska en av dem ha erfarenhet av sådana sakfrågor som faller inom Naturvårdsverkets, Havs- och vattenmyndighetens, Boverkets, Lantmäteriets *eller Skogsstyrelsens* verksamhetsområde och en av dem ha erfarenhet av industriell, kommunal eller areell verksamhet eller av sådana sakfrågor som faller inom nämnda förvaltningsmyndigheters verksamhetsområden. I mål enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster ska de särskilda ledamöterna ha erfarenhet av vatten- och avloppsfrågor.

¹ Senaste lydelse 2015:686.

² Senaste lydelse 2021:459.

3 kap.**1 §¹**

Mål om utövande av miljöfarlig verksamhet, vattenverksamhet, vattenanläggningar och ersättning vid vattenverksamhet samt om utdömmande av vite enligt miljöbalken efter särskild ansökan av myndighet prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område verksamheten i huvudsak bedrivs, har bedrivits eller kommer att bedrivs. Mål om utövande av verksamhet vid anläggningar som ingår i ett sammanhängande system för hantering, bearbetning, lagring och slutförvaring av använt kärnbränsle eller kärnavfall prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område någon av anläggningarna ligger eller är avsedd att ligga.

Mål om ersättning vid skada eller intrång enligt 28 kap. 2–5 §§ miljöbalken och vid ingripande av det allmänna enligt miljöbalken prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område skadan eller intrånget i huvudsak har inträffat eller kommer att inträffa.

Mål om ersättning för miljöskador enligt 32 kap. miljöbalken prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område den skadegörande verksamheten i huvudsak bedrivs eller har bedrivits. Den som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet som kan medföra en sådan skada som avses i 32 kap. 3 § miljöbalken kan begära prövning av ersättningsfrågan vid den mark- och miljödomstol inom vars område verksamheten i huvudsak bedrivs eller kommer att bedrivs.

Mål om utdömmande av vite enligt plan- och bygglagen (2010:900) efter särskild ansökan av myndighet prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område myndigheten ligger.

Mål som har överklagats till mark- och miljödomstol prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område förvaltningsmyndigheten eller kommunen som först har prövat ärendet ligger, om inte annat följer av bestämmelser som avses i *sjunde* stycket.

Mål som har överklagats till mark- och miljödomstol prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område förvaltningsmyndigheten eller kommunen som först har prövat ärendet ligger, om inte annat följer av *sjunde stycket* eller bestämmelser som avses i *åttonde* stycket.

Mål enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster eller motsvarande äldre lagstiftning där mark- och miljödomstol är första instans prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område den allmänna eller allmänförklarade va-anläggningen i huvudsak är belägen eller är avsedd att vara belägen.

Mål som avser beslut om skogsbruksåtgärder prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område åtgärden har vidtagits eller avses att vidtas.

Särskilda bestämmelser om vilken mark- och miljödomstol som är behörig finns i annan lag

Särskilda bestämmelser om vilken mark- och miljödomstol som är behörig finns i annan lag.

¹ Senaste lydelse 2015:686.

5 kap.

2 §

Om en enskild överklagar en förvaltningsmyndighets avgörande är den förvaltningsmyndighet som först beslutat i saken motpart till den enskilde sedan handlingarna i målet överlämnats till mark- och miljödomstolen, om inte annat är särskilt föreskrivet.

I mål om planer enligt plan- och bygglagen (2010:900) är kommunen den enskildes motpart.

Det som föreskrivs i första stycket gäller inte när det är en lantmäterimyndighets beslut som har överklagats eller när en ideell förening eller en annan juridisk person som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken har överklagat.

Första stycket gäller inte

1. när det är en lantmäterimyndighets beslut som har överklagats, eller

2. när *beslut av en annan myndighet än Skogsstyrelsen har överklagats av en ideell förening eller en annan juridisk person med stöd av 16 kap. 13 § miljöbalken.*

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för överklagande av beslut som har meddelats före ikraftträdandet.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (2026:000) om ändring i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 1 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar i stället för lydelsen enligt lagen (2026:000) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2025/26:238 Föreslagen lydelse

3 kap.

1 §¹

Mål om utövande av miljöfarlig verksamhet, vattenverksamhet, vattenanläggningar och ersättning vid vattenverksamhet samt om utdömmande av vite enligt miljöbalken efter särskild ansökan av myndighet prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område verksamheten i huvudsak bedrivs, har bedrivits eller kommer att bedrivs. Mål om utövande av verksamhet vid anläggningar som ingår i ett sammanhängande system för hantering, bearbetning, lagring och slutförvaring av använt kärnbränsle eller kärnavfall prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område någon av anläggningarna ligger eller är avsedd att ligga.

Mål om ersättning vid skada eller intrång enligt 28 kap. 2–5 §§ miljöbalken och vid ingripande av det allmänna enligt miljöbalken prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område skadan eller intrånget i huvudsak har inträffat eller kommer att inträffa.

Mål om ersättning för miljöskador enligt 32 kap. miljöbalken prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område den skadegörande verksamheten i huvudsak bedrivs eller har bedrivits. Den som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet som kan medföra en sådan skada som avses i 32 kap. 3 § miljöbalken kan begära prövning av ersättningsfrågan vid den mark- och miljödomstol inom vars område verksamheten i huvudsak bedrivs eller kommer att bedrivs.

Mål om utdömmande av vite enligt plan- och bygglagen (2010:900) efter särskild ansökan av myndighet prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område myndigheten ligger.

Ärenden från Miljöprövningsmyndigheten överklagas till den mark- och miljödomstol inom vars område verksamheten i huvudsak bedrivs, har bedrivits eller kommer att bedrivs. Övriga ärenden som har överklagats till en mark- och miljödomstol prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område förvaltningsmyndigheten eller kommunen som först har prövat ärendet ligger, om inte annat följer

Ärenden från Miljöprövningsmyndigheten överklagas till den mark- och miljödomstol inom vars område verksamheten i huvudsak bedrivs, har bedrivits eller kommer att bedrivs. Övriga ärenden som har överklagats till en mark- och miljödomstol prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område förvaltningsmyndigheten eller kommunen som först har prövat ärendet ligger, om inte annat följer

¹ Senaste lydelse 2026:000.

av de särskilda bestämmelser som avses i *sjunde* stycket. av *sjunde stycket* eller de särskilda bestämmelser som avses i *åttonde* stycket.

Mål enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster eller motsvarande äldre lagstiftning där mark- och miljödomstol är första instans prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område den allmänna eller allmänförklarade va-anläggningen i huvudsak är belägen eller är avsedd att vara belägen.

Mål som avser beslut om skogsbruksåtgärder prövas av den mark- och miljödomstol inom vars område åtgärden har vidtagits eller avses att vidtas.

Särskilda bestämmelser om vilken mark- och miljödomstol som är behörig finns i annan lag.

5 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att det ska införas två nya paragrafer, 20 kap. 2 och 3 §§, och närmast före 20 kap. 2 och 3 §§ nya rubriker av följande lydelse,

dels att det närmast före 20 kap. 1 § ska införas en ny rubrik som ska lyda ”Djur- eller växtart”.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 kap.

Sekretessbrytande bestämmelse

2 §

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att en uppgift om en djur- eller växtart lämnas till en markägare vid planering av en skogsbruksåtgärd om uppgiften behövs för att markägaren ska kunna bedöma om åtgärden behöver anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Om en myndighet med stöd av första stycket lämnar en uppgift till en markägare, får myndigheten vid utlämnandet göra ett förbehåll som inskränker markägarens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den för annat ändamål än det som avses i första stycket.

Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter

3 §

Den tystnadsplikt som följer av ett förbehåll som har gjorts med stöd av 2 § andra stycket inskränker rätten enligt 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Ändring i regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken

*Lydelse enligt SFS 2026:935**Utskottets förslag***16 kap.**

13 §

Överklagbara domar och beslut om tillstånd, godkännande eller dispens enligt denna balk, om upphävande av skydd av områden enligt 7 kap. eller om tillsyn enligt 10 kap. eller i sådana frågor enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken, får överklagas av en ideell förening eller en annan juridisk person som

1. har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen,
2. inte är vinstdrivande,
3. har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och
4. har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

Rätten att överklaga enligt första stycket gäller även om överklagandet enbart avser ett villkor eller en annan bestämmelse i domen eller beslutet och även om domen eller beslutet är resultatet av en prövning enligt 22 kap. 26 §, 24 kap. 2, 3, 5, 7, 10, 13 eller 13 a § denna balk eller en prövning enligt 7 kap. 13, 14 eller 16 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Rätten att överklaga enligt första stycket gäller dock inte domar och beslut som rör Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt eller Totalförsvarets forskningsinstitut.

Den som vill överklaga med stöd av första eller andra stycket ska göra det innan tiden för överklagande har gått ut för parterna och sakägarna.

Den som vill överklaga med stöd av första eller andra stycket ska göra det innan tiden för överklagande har gått ut för parterna och sakägarna.

Om överklagandet avser ett beslut om en skogsbruksåtgärd, ska tiden räknas från den dag då beslutet meddelades.

Lydelse enligt SFS 2026:507

Utskottets förslag

29 kap.

4 §

För otillåten miljöverksamhet döms till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. påbörjar eller bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd utan tillstånd eller godkännande eller utan att ha gjort en anmälan, eller efter att ha gjort en anmälan påbörjar en verksamhet eller åtgärd utan att följa en föreskriven tidsfrist, allt enligt vad som krävs i

a) bestämmelsen i 7 kap. 28 a § om skydd för särskilda naturområden, om verksamheten eller åtgärden inte omfattas av ett tillstånd eller en dispens enligt bestämmelserna i 9 eller 11–15 kap.,

b) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 9 kap. 6 § om miljöfarliga verksamheter,

c) bestämmelsen i 9 kap. 6 c § om anmälningsskyldiga miljöfarliga verksamheter,

d) bestämmelserna i 11 kap. eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 11 kap. om vattenverksamheter,

e) bestämmelsen i 11 kap. 9 b § tredje stycket om anmälningsskyldiga vattenverksamheter,

f) bestämmelsen i 11 kap. 22 § om att ta en anläggning för bortledning av grundvatten ur bruk,

g) bestämmelsen i 12 kap. 6 § eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 12 kap. 6 § om att en verksamhet eller åtgärd ska anmälas för samråd,

g) bestämmelsen i 12 kap. 6 § eller föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 12 kap. 6 c § om att en verksamhet eller åtgärd ska anmälas för samråd,

h) bestämmelsen i 13 kap. 12 § om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer och om att släppa ut produkter som innehåller eller består av sådana organismer på marknaden,

i) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 13 kap. 16 § om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer,

j) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 14 kap. 8 § om hantering, införsel, utförsel, tillstånd, godkännande eller anmälan av kemiska produkter, biotekniska organismer eller varor,

k) bestämmelserna i artikel 56 i förordning (EG) nr 1907/2006 om föreskrifter för att få använda ett ämne som anges i bilaga XIV till den förordningen eller släppa ut ett sådant ämne på marknaden,

l) bestämmelserna i artikel 28.1 i förordning (EG) nr 1107/2009 om krav på produktgodkännande av växtskyddsmedel,

m) bestämmelserna om krav på godkännande av biocidprodukter i artikel 17.1 i förordning (EU) nr 528/2012,

n) föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 34 § om krav på tillstånd för yrkesmässig drift av en producentansvarsorganisation för avfall från elektrisk och elektronisk utrustning, eller

o) bestämmelserna i 17 kap. om regeringens tillåtlighetsprövning, eller

2. i egenskap av innehavare av det tillstånd eller det beslut om tillåtlighet, godkännande eller dispens som gäller för verksamheten eller åtgärden och som har meddelats med stöd av balken, förordning (EG) nr 1907/2006, förordning (EG) nr 1107/2009 eller förordning (EU) nr 528/2012 bryter mot ett villkor eller en bestämmelse i tillståndet eller i beslutet.

I fråga om ett villkor eller en bestämmelse om buller (bullervillkor) som har angetts i ett sådant tillstånd eller beslut som avses i första stycket 2 ska det förhållandet att en bostadsbyggnad är utsatt för omgivningsbuller i strid med bullervillkoret inte anses utgöra ett brott mot villkoret, om

1. byggnaden ingår i ett område med detaljplan eller omfattas av ett bygglov enligt plan- och bygglagen (2010:900),

2. det i planbeskrivningen till planen eller i lovet har angetts beräknade bullervärden och omgivningsbullret inte överskrider dessa värden, och

3. beräkningen av bullervärdena har gjorts med hänsyn till intresset att förebygga olägenhet för människors hälsa.

Ansvar ska inte dömas ut enligt denna paragraf, om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt 1 § eller om gärningen omfattas av en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av 30 kap. 1 § om skyldighet att betala miljöstraffavgift.